

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O RADU I POSLOVANJU
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE
OBRAZOVANJA**

2018.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O RADU I POSLOVANJU
NACIONALNOGA CENTRA ZA
VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA
ZA 2018. GODINU

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O RADU I POSLOVANJU
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA
ZA 2018. GODINU**

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA ZA 2018. GODINU

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Ivana Katavić, prof.

Urednica

Danijela Tadić

Autori

dr. sc. Sandra Antulić Majcen, Matija Batur, Ivana Bitunjac,
Tajana Crnobrnja Miljković, dr. sc. Natalija Ćurković, Ines Elezović,
Dubravka Filipec, Ana Franić Božić, dr. sc. Sanja Fulgosi, Natalija Gjeri Robić,
Snježana Golubović, Hilarija Jurgec, Kolumbina Korpar, Ana Markočić Dekanić,
dr. sc. Jasmina Muraja, Danijela Tadić, Ira Tretinjak, dr. sc. Biljana Vranković
i Zlatko Zadelj

Lektura

Mirjana Gašperov

Korektura

Marija Gudelj

Grafičko oblikovanje

Vesna Jelić

Tisak

ITG d.o.o., Zagreb

Naklada

20 kom.

Copyright © Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Sva su prava pridržana. Nije dopušteno niti jedan dio ove publikacije reproducirati ili distribuirati u bilo kojemu obliku ili pohraniti u bazi podataka bez prethodnoga pismenog odobrenja nakladnika.

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	7
1. TEMELJNE ODREDNICE DJELATNOSTI NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA.....	9
2. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA	13
2.1. Upravno vijeće	15
2.2. Zakonska i pravna regulativa.....	15
2.3. Stručni savjet	16
2.4. Odjeli i službe	16
3. LJUDSKI POTENCIJALI, MATERIJALNI RESURSI I FINACIJSKI RESURSI	17
3.1. Ljudski potencijali	19
3.2. Materijalni resursi.....	21
3.3. Finacijski resursi	24
4. SAŽETI PRIKAZ REALIZACIJE PROGRAMSKIH ZADAĆA PREMA ODJELIMA I SLUŽBAMA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA	27
5. DRŽAVNA MATURA	37
5.1. Opći pregled državne mature.....	39
5.2. Grafička priprema i tisak ispita i ispitnih materijala	39
5.3. Provedba ispita državne mature	40
5.4. Priprema ispitnih materijala državne mature za školske godine 2018./2019. i 2019./2020.	43
5.5. Određivanje pragova prolaznosti na osnovnim sastavnicama ispita državne mature iz stranih jezika.....	44
6. OSIGURAVANJE KVALITETE OBRAZOVANJA.....	47
6.1. Analiza ispita državne mature iz obvezatnih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike.....	49
6.2. Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika.....	51
6.3. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije.....	53
6.4. Sadržajna analiza i kodiranje nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta – Nacionalni ispiti iz Matematike u osmim razredima osnovnih škola	55
7. VANJSKO VREDNOVANJE.....	57
7.1. Pilot-projekt: Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija.....	59
7.2. Vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja – razvoj metodologije.....	63
7.3. Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija	65
7.4. Izrada i provedba svih ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika.....	66

8. NACIONALNI ISPITI	69
8.1. Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja	71
8.2. Nacionalni ispiti iz Hrvatskoga jezika za osnovnu i srednju školu.....	73
8.3. Nacionalni ispiti iz Matematike za osnovne škole	75
8.4. Nacionalni ispiti iz Geografije za osnovne škole	76
8.5. Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Tehničar za računalstvo i Prodavač	78
8.6. Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Zdravstvena njega.....	79
8.7. Pilot-projekt: E-ispitivanje Informatike i Fizike za sedmi razred osnovne škole.....	82
9. MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA.....	83
9.1. ICCS 2016./ICCS 2022.	85
9.2. OECD/PISA 2018.	87
9.3. OECD/TALIS 2018.	89
9.4. IEA eTIMSS 2019.	90
9.5. IEA ePIRLS 2021.	92
10. OSTALI PROJEKTI I AKTIVNOSTI NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA	95
10.1. Izrada ispita za učenike prvih, petih i sedmih razreda osnovnih škola i prvih razreda srednjih škola u sklopu evaluacije eksperimentalnoga programa „Škola za život”	97
10.2. Izrada i primjena instrumenata za utvrđivanje darovitosti desetogodišnjaka u području matematike	99
10.3. Sudjelovanje Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja u Erasmus+ projektu <i>WeldChance (Welding is your chance)</i>	101
10.4. Organizacija ispitnoga centra za redovne učenike u Varaždinu	102
10.5. Povjerenstvo za upravljanje podacima prikupljenim istraživačko-znanstvenim i projektnim aktivnostima Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja.....	103
10.6. Izdavačka djelatnost.....	104
11. UNAPREĐENJE POSLOVANJA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA	117
11.1. Zaštita osobnih podataka i usklađivanje s GDPR-om.....	119
11.2. Upravljanje dokumentima	121
11.3. Knjižnica Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i nova mrežna stranica.....	123
ZAKLJUČAK.....	125

Predgovor

Misija Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar) jest valjano i objektivno praćenje i vanjsko vrednovanje nacionalnoga odgojno-obrazovnog sustava u suradnji s njegovim dionicima radi definiranja i unapređenja kvalitete odgoja i obrazovanja.

Glavna programska zadaća Centra u 2018. godini bila je priprema i provedba ljetnoga i jesenskoga roka državne mature u školskoj godini 2017./2018. te priprema državne mature za školsku godinu 2018./2019. Ostale programske zadaće odnosile su se na nastavak prethodno započelih razvojnih i istraživačkih projekata i međunarodnih istraživanja te na nove započete nacionalne i međunarodne projekte i ispitivanja vezane uz propisanu djelatnost Centra.

Godišnji je izvještaj strukturiran u jedanaest poglavlja. Prva četiri poglavlja odnose se na temeljne odrednice djelatnosti Centra, organizacijsku strukturu te ljudske, materijalne i financijske resurse uz sažeti prikaz realizacije programskih zadaća prema odjelima i službama Centra. Peto poglavlje sadrži prikaz državne mature provedene u školskoj godini 2017./2018. U šestome poglavlju navedeni su sažetci projekata i njihovi rezultati koji se odnose na različite aspekte analiza provedenih ispita državne mature i nacionalnih ispita. U sedmome poglavlju prikazani su vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova, vanjsko vrednovanje obrazovnih postignuća kroz pripremu i provedbu nacionalnih ispita te vanjsko vrednovanje eksperimentalnih programa. U osmome poglavlju prikazani su projekti provedbe nacionalnih ispita, a u devetome poglavlju projekti koji se odnose na međunarodna ispitivanja u obrazovanju, a koje provodi Centar. U desetome poglavlju opisane su ostale aktivnosti koje provodi Centar (evaluacija eksperimentalnoga programa „Škola za život“, ispitni materijali za darovite učenike, ispitni centar u Varaždinu, izdavačka djelatnost i sl.). U jedanaestome poglavlju opisana su unapređenja poslovanja koja je Centar ostvario u 2018. godini.

Centar sudjelovanjem u projektima koji su opisani u izvještaju i suradnjom s međunarodnim institucijama nastoji postati međunarodno prepoznata i vodeća regionalna ustanova za osiguravanje kvalitete obrazovanja.

Ivana Katavić, prof., ravnateljica

1.

**Temeljne odrednice djelatnosti
Nacionalnoga centra za
vanjsko vrednovanje
obrazovanja**

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar) javna je i neovisna ustanova osnovana na temelju Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja (Narodne novine, br. 151/04.). Osnivač je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Vlada Republike Hrvatske.

Centar provodi ispitivanja na temelju kojih se procjenjuju nacionalni standardi obrazovnih postignuća učenika (ispite državne mature, nacionalne ispite i ostale ispite vanjskoga vrednovanja) te međunarodna istraživanja u obrazovanju (OECD/PISA, TIMSS, OECD/TALIS, ICCS i dr.), izrađuje banku zadataka, analizira, statistički obrađuje i objavljuje rezultate provedenih ispita, izrađuje i objavljuje ispitne kataloge i priručnike za pripremu i provedbu ispita, na temelju evaluacijskih analiza daje prijedloge Ministarstvu znanosti i obrazovanja za unapređenje kvalitete obrazovanja, provodi vanjsko vrednovanje eksperimentalnih programa, priprema modele za vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova, organizira seminare za vanjske suradnike (autore ispitnih zadataka, ocjenjivače, predmetna povjerenstva itd.) o pripremi, izradi i provedbi ispita, bavi se znanstveno-istraživačkim radom u području edukacijskih mjerenja i vanjskoga vrednovanja znanja, vještina i ostalih kompetencija i obavlja druge poslove u vezi s provedbom ispita državne mature, nacionalnih ispita te ostalih ispita vanjskoga vrednovanja.

Surađuje sa znanstvenim i odgojno-obrazovnim ustanovama, drugim srodnim ustanovama te fizičkim i pravnim osobama. Najmanje jedanput godišnje izvještava Vladu Republike Hrvatske i Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora o rezultatima svojega rada. Također, pravodobno izvještava javnost o svojim poslovima.

2.

Organizacijska struktura

2.1. Upravno vijeće

Ministar znanosti i obrazovanja na temelju javnoga poziva predlaže Vladi Republike Hrvatske osobe koje će biti imenovane za predsjednika i članove Upravnoga vijeća. Upravno vijeće upravlja Centrom, a ravnatelj je odgovoran za rad Centra.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici 11. siječnja 2018. godine razriješila je dužnosti Upravno vijeće Centra kojemu je istekao mandat i donijela Rješenje o imenovanju novoga predsjednika i novih članova Upravnoga vijeća. Predsjednikom je imenovan prof. dr. sc. Josip Faričić, a imenovani članovi su doc. dr. sc. Mirko Ruščić, Tihomir Tomčić, mr. sc. Ninoslav Šćukanec, dr. sc. Željko Jozić, Ivica Šušak i Nevenka Lončarić Jelačić (razriješena je rješenjem Vlade Republike Hrvatske 14. lipnja 2018. godine).

Upravno vijeće je zbog isteka mandata ravnateljice Maje Jukić, dipl. ing. 16. veljače 2018. godine na drugoj sjednici na temelju Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja i Statuta Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja donijelo Odluku o raspisivanju natječaja za ravnatelja Centra. Izabrana je Ivana Katavić, prof. koja je na dužnost ravnateljice Centra stupila 1. lipnja 2018. godine.

2.2. Zakonska i pravna regulativa

Na temelju Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja (Narodne novine, br. 151/04.) propisuju se djelatnost i ustroj Centra. Ustroj Centra uređuje se i Statutom Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja sukladno Zakonu o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja te je za donošenje Statuta Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja potrebna suglasnost Hrvatskoga sabora.

Tim je zakonskim propisima ustroj Centra unaprijed uređen i Centru nije omogućeno donošenje vlastitoga ustroja prema djelatnostima koje obavlja. Zbog tih se propisa usložnjava, usporava i otežava djelovanje Centra. Zbog toga je Upravno vijeće zatražilo da se nastavi procedura usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja koja je započeta 2015. godine donošenjem Nacrta toga zakona i Obrasca prethodne procjene toga zakona koji bi riješio ključne probleme koji su prepoznati tijekom dosadašnjega rada Centra.

Centar je u 2018. godini sudjelovao u raspravi i izradi Nacrta prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o polaganju državne mature te je jedan predstavnik Centra imenovan u Povjerenstvo za izradu Nacrta prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o polaganju državne mature.

Prema odredbi članka 30. Statuta Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja Upravno vijeće je na sjednici održanoj 16. listopada 2018. godine donijelo Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o unutarnjemu ustrojstvu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Na temelju Komunikacijske strategije Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja iz 2017. godine donesene su Procedure za krizno komuniciranje Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Cilj je procedura definiranje komunikacijske prakse u slučaju kriznih događaja u svrhu zaštite reputacije Centra

i integriteta djelatnika kao i pravodobno informiranje prema načelu javnosti rada javnih institucija. Donesene procedure usklađene su sa zakonodavno-pravnim okvirom i ključnim nacionalnim strateškim dokumentima te strateškim dokumentima Centra.

U 2019. godini Centar i Upravno vijeće nastavit će s inicijativom za izmjenama i dopunama Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja čime se želi omogućiti bolje uređenje unutarnjega ustrojstva Centra radi učinkovitijega obavljanja djelatnosti.

2.3. Stručni savjet

Stručni je savjet stručno savjetodavno tijelo koje čine predsjednik i četiri člana (jedan djelatnik Centra i tri vanjska suradnika). Članovi Stručnoga savjeta su doktori znanosti. Članove Stručnoga savjeta imenuje Upravno vijeće Centra na prijedlog ministra znanosti i obrazovanja (članak 44. Statuta Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja). Do kraja 2018. godine članovi Stručnoga savjeta još uvijek nisu imenovani.

2.4. Odjeli i službe

Ustroj Centra čine:

- Služba općih poslova i odnosa s javnosti
- Istraživačko-razvojni odjel
- Informacijsko-računalni odjel
- Odjel za izdavaštvo
- Odjel za organizaciju i provođenje ispita
- Odjel za svjedodžbe i kvalifikacije
- Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja
- Financijska služba
- Služba osiguranja tajnosti podataka.

3.

**Ljudski potencijali,
materijalni resursi i financijski resursi**

3.1. Ljudski potencijali

U Centru su do kraja 2018. godine na temelju obrazovanja, radnoga iskustva i kompetencija raspoređena 43 zaposlenika sukladno Zakonu o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Statutu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i Pravilniku o unutarnjemu ustrojstvu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Odjelima i službama rukovode načelnici. Ostala su radna mjesta viši stručni savjetnik, stručni savjetnik, stručni suradnik, stručni referent, vozač, čuvar i spremačica.

U tablici 1. naveden je broj zaposlenika Centra prema radnim mjestima do 31. prosinca 2018. godine, u tablici 2. broj i struktura zaposlenika Centra prema stručnoj spremi u 2018. godini, a u tablici 3. broj zaposlenika Centra koji su nastavili stručno usavršavanje u 2018. godini.

Tablica 1. Broj zaposlenika Centra prema radnim mjestima do 31. prosinca 2018. godine

Radno mjesto	Broj djelatnika
Ravnatelj	1
Načelnik	7
Viši stručni savjetnik	13
Stručni savjetnik	8
Stručni suradnik	3
Stručni referent	7
Vozač	2
Čuvar	1
Spremačica	1
Ukupno	43

Tablica 2. Broj i struktura zaposlenika Centra prema stručnoj spremi u 2018. godini

Struktura djelatnika prema stručnoj spremi	Broj djelatnika
Doktor znanosti	5
Magistar znanosti	4
Sveučilišni diplomski studij	20
Magistar specijalist	2
Stručni diplomski studij	2
Stručni prvostupnik	4
SSS	5
NKV, OŠ	1
Ukupno	43

Tablica 3. Broj zaposlenika Centra koji su nastavili stručno usavršavanje u 2018. godini

Redni broj	Broj djelatnika	Stručno usavršavanje
1.	3	Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij: Rani odgoj i obvezno obrazovanje na Učiteljskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
2.	1	Poslijediplomski doktorski studij informacijskih i komunikacijskih znanosti na Filozofskome fakultetu u Zagrebu
3.	2	Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij sociologije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
4.	1	Poslijediplomski doktorski studij moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskome i svjetskome kontekstu na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
5.	1	Specijalistički diplomski stručni studij informatike na Tehničkome veleučilištu u Zagrebu
6.	1	Poslijediplomski doktorski studij pedagogije: Kurikulum suvremenoga odgoja i škole na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (status mirovanja)
7.	1	Sveučilišni doktorski studij iz psihologije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (status mirovanja)
8.	1	Diplomski stručni studij projektni menadžment na Visokoj školi za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje Nikola Šubić Zrinski u Zagrebu

3.2. Materijalni resursi

Poslovni prostor u kojemu posluje Centar nalazi se na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11 u Zagrebu. Centar je kao zakupoprimac zakupio poslovni prostor od tvrtke Centar Bundeck d.o.o. iz Zagreba, Ulica Ede Murtića 11.

Ugovor o zakupu poslovnoga prostora potpisan je 7. listopada 2015. godine, a vrijedio je do 20. studenoga 2018. godine. Potpisan je Ugovor o zakupu poslovnoga prostora u vlasništvu zakupodavca na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11, četvrti i peti kat ukupne površine 2.097,04 m². Mjesečna visina zakupnine iznosila je 8,50 eura po m² uvećana za PDV u kunsjoj protuvrijednosti obračunatoj prema srednjemu tečaju HNB-a i važećoj na dan fakturiranja. Ugovor je bio sklopljen na vrijeme trajanja zakupa od tri godine s automatskim produljenjem na daljnje razdoblje od tri godine ako zakupoprimac ne otkáže zakup najmanje šest mjeseci prije njegova isteka.

Dana 12. prosinca 2018. godine potpisan je novi Ugovor o zakupu poslovnoga prostora s tvrtkom Bundeck Office d.o.o. (prije Centar Bundeck d.o.o.) na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11, četvrti i peti kat ukupne površine 2.097,04 m². Ugovor je sklopljen prema novim uvjetima sukladno preporuci Ministarstva financija. Mjesečna visina zakupnine iznosi 7,20 eura po m² uvećana za PDV u kunsjoj protuvrijednosti obračunatoj prema srednjemu tečaju HNB-a i važećoj na dan fakturiranja. Ugovor je sklopljen na vrijeme trajanja zakupa od tri godine s automatskim produljenjem na daljnje razdoblje od tri godine ako zakupoprimac ne otkáže zakup najmanje šest mjeseci prije njegova isteka.

Centar je osim poslovnoga prostora na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11 za provedbu državne mature u ljetnome roku u školskoj godini 2017./2018. osigurao i sljedeće prostore na Zagrebačkome velesajmu:

- paviljon 8 površine 800 m² od 3. svibnja do 6. lipnja 2018. godine
- paviljon 8 površine 2780 m² od 7. lipnja do 20. srpnja 2018. godine
- paviljon 8a površine 2834 m² od 11. lipnja do 11. srpnja 2018. godine.

Pri ulasku/izlasku korisnika u ugovoreni prostor obavljena je primopredaja prostora tijekom koje je komisija zapisnikom utvrdila stanje prostora.

Centar posjeduje četiri službena automobila Toyotu Avensis (2005. godina proizvodnje), Citroen Jumper (2011. godina proizvodnje), Ford Tranzit (2007. godina proizvodnje) i Škoda Superb (2018. godina proizvodnje).

Centar posjeduje i dva starija skutera marke Peugeot VivaCity koji nisu u upotrebi. Službenim se automobilima Centar koristi za obavljanje poslova i zadataka koji pripadaju djelokrugu rada Centra, što se posebice odnosi na dostavljanje službene pošte, odlaske na konferencije i stručne skupove, sastanke izvan sjedišta Centra, sjednice na kojima se raspravlja o službenim poslovima, seminare i druga službena putovanja na području Republike Hrvatske. Službenim se automobilima djelatnici Centra smiju koristiti pri obavljanju svih službenih poslova uz prethodno ovlaštenje ravnateljice Centra samo ako drugim sredstvima ne bi stigli na vrijeme ili ako je prijevoz automobilom ekonomičniji s obzirom na trošak prijevoza drugim sredstvima, broj osoba te utrošak vremena.

Dana 5. prosinca 2017. godine donesena je Odluka o popisu imovine, obveza i potraživanja zbog usklađivanja stanja sredstava Centra. Povjerenstvo za popis nefinancijske imovine dobilo je zadatak da popiše proizvedenu dugotrajnu imovinu i sitni inventar. Popis inventara za 2017. godinu sastojao se od 5543 osnovna sredstva i 172 sitna inventara. Povjerenstvo za popis nefinancijske imovine predložilo je 14 osnovnih sredstava te 2 sitna inventara za otpis. Popis imovine Centra završio je 15. siječnja 2018. godine. Nakon popisa nefinancijskoga dijela imovine Povjerenstvo za popis nefinancijske imovine napravilo je popis financijskoga dijela imovine i uskladilo je stanje imovine u poslovnim knjigama. Nakon toga napisana je Odluka o rashodu imovine za 2017. godinu i izrađen je završni izvještaj koji je dio godišnjega financijskog izvještaja.

Dana 10. prosinca 2018. godine donesena je Odluka o popisu imovine, obveza i potraživanja za 2018. godinu.

U 2018. godini provedeno je ukupno sedam postupaka javne nabave sukladno Zakonu o javnoj nabavi i primjenjivim podzakonskim propisima. Na provedene postupke nije bilo žalba te su ugovori sklopljeni i uredno izvršeni. Postupci jednostavne nabave provedeni su sukladno internomu pravilniku kojim je uređeno pitanje jednostavne (bagatelne) nabave u režimu nabave prema procijenjenoj vrijednosti.

Popis provedenih javnih nabava u 2018. godini:

- pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave za usluge održavanja i nadogradnje dijela Nacionalnoga informacijskog sustava prijava na visoka učilišta koji se odnosi na prijave i pisanje ispita državne mature te obradu rezultata državne mature s Fakultetom elektronike i računarstva (FER-om); procijenjena vrijednost nabave iznosi 530.000,00 kn bez PDV-a; postupak završen u prosincu 2017. godine; ugovor potpisan i ističe 31. prosinca 2018. godine
- otvoreni postupak javne nabave sigurnosnih vrećica za pakiranje ispita državne mature; procijenjena vrijednost nabave iznosi 350.000,00 kn bez PDV-a; postupak završen u veljači 2018. godine; ugovor sklopljen s ponuditeljem FINA GOTOVINSKI SERVISI d.o.o.
- pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave za usluge održavanja i sinkronizacije podataka između skladišta podataka eMatice i Nacionalnoga informacijskog sustava prijava na visoka učilišta te za usluge održavanja i nadogradnje funkcionalnosti *web*-aplikacije za potrebe provedbe državne mature s KING ICT d.o.o.; procijenjena vrijednost nabave iznosi 460.000,00 kn bez PDV-a; postupak završen u veljači 2018. godine; novi ugovor potpisan 23. veljače 2018. godine s rokom trajanja 12 mjeseci
- pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave za usluge tiska ispita državne mature s Agencijom za komercijalnu djelatnost d.o.o. (AKD-om); procijenjena vrijednost nabave iznosi 2.300.000,00 kn bez PDV-a; postupak završen u ožujku 2018. godine; ugovor sklopljen
- otvoreni postupak nabave društvenih i drugih posebnih usluga za hotelske usluge smještaja ocjenjivača; procijenjena vrijednost nabave iznosi 450.000,00 kn bez PDV-a; postupak završen u svibnju 2018. godine; ugovor sklopljen

- otvoreni postupak nabave društvenih i drugih posebnih usluga za poštanske usluge; procijenjena vrijednost nabave iznosi 580.000,00 kn bez PDV-a; postupak završen u svibnju 2018. godine; ugovor sklopljen
- otvoreni postupak javne nabave za usluge privremenoga zapošljavanja radnika; procijenjena vrijednost nabave 1.300.000,00 kn bez PDV-a; postupak objavljen u EOJN-u 4. listopada 2018. godine; postupak završen 25. listopada 2018. godine u 13.00 sati na temelju dostavljenih podataka i odabirom najpovoljnije ponude; ugovor potpisan u siječnju 2019. godine.

3.3. Financijski resursi

U Narodnim novinama, br. 124/17. 13. prosinca 2017. godine objavljen je Državni proračun Republike Hrvatske za 2018. godinu te projekcije za 2019. i 2020. godinu koji je donesen na sjednici Hrvatskoga sabora 30. studenoga 2017. godine. Na istoj sjednici Hrvatskoga sabora donesen je i Zakon o izvršavanju Državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu.

Planirana financijska sredstva Centra za 2018. godinu u iznosu od **55.219.001 kn** nalaze se u planu Državnoga proračuna na razdjelu 080 – Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

Na izvoru **11** – Opći prihodi i primitci osigurano je **41.591.498 kn**, na izvoru **12** – Sredstva učešća za pomoć **1.320.000 kn**, na izvoru **43** – Ostali prihodi za posebne namjene **4.809.504 kn**, na izvoru **52** – Ostale pomoći **18.000 kn**, a na izvoru **561** – Europski socijalni fond (ESF) **7.479.999 kn**.

Nakon izmjena i dopuna Državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcija za 2019. i 2020. godinu, donesenih 3. prosinca 2018. godine na sjednici Hrvatskoga sabora, a obavljenih u Narodnim novinama, br. 108/18. 4. prosinca 2018. godine, proračun Centra iznosio je **54.284.814 kn**, što je ukupno smanjenje od **934.187 kn**.

Preraspodjelom krajem 2018. godine konačni proračun Centra iznosi **53.246.651 kn** i obuhvaća izvor **11** – Opći prihodi i primitci **39.384.835 kn**, izvor **43** – Ostali prihodi za posebne namjene **13.343.303 kn**, izvor **51** – Prihodi EU **500.513 kn** i izvor **52** – Ostale pomoći **18.000 kn**.

Od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. godine rashodi poslovanja i rashodi nabave nefinancijske imovine izvršeni su u iznosu od **36.923.767 kn**.

Na teret izvora **11** – Opći prihodi i primitci plaćeni su izdatci za rashode poslovanja i rashode nabave nefinancijske imovine u iznosu od **34.972.913 kn**, na teret izvora **43** – Ostali prihodi za posebne namjene plaćeni su izdatci za pokrivanje troškova pripreme i provedbe državne mature u školskoj godini 2017./2018. u iznosu od **1.292.500 kn**, na teret izvora **51** – Prihodi EU plaćeni su izdatci za članarinu za međunarodni projekt TALIS u iznosu od **651.366 kn** i na teret izvora **52** – Ostale pomoći plaćeni su izdatci u iznosu od **6.988 kn** za naknadu osobama koje su po- hađale stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnoga odnosa.

Svi planirani projekti i ispitivanja, kao i državna matura u 2017./2018. godini, provedeni su kako su prethodno planirani, a u skladu s osiguranim novčanim sredstvima Državnoga proračuna republike Hrvatske za program Razvoj odgoj- no-obrazovnoga sustava.

Neutrošeni prihodi za 2018. godinu u iznosu od **10.676.603 kn** preneseni su u 2019. godinu, a odnose se na izvor **43** – Ostali prihodi za posebne namjene u iznosu od **10.535.807 kn**, izvor **51** – Prihodi EU) u iznosu od **117.676 kn** i izvor **52** – Ostale pomoći u iznosu od **23.120 kn**.

Tablica 4. Tekući plan Centra i izvršenje plana za 2018. godinu

	Tekući plan za 2018. godinu	Izvršenje do 31. 12. 2018.	Indeks ostvarenja 2/1
31 – Rashodi za zaposlene	5.686.163,00	5.062.762,44	89,04
32 – Materijalni rashodi	42.201.413,00	30.423.711,22	72,09
34 – Financijski rashodi	2.000,00	617,51	30,88
36 – Pomoći dane u inozemstvo i unutar općega proračuna	1.364.250,00	466.952,09	34,23
38 – Ostali rashodi	2.000,00	170,00	8,50
41 – Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine – licence	210.000,00	208.934,71	99,49
42 – Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine – postrojenje i oprema	3.780.825,00	760.619,02	20,12
Ukupno:	53.246.651,00	36.923.766,99	69,34

4.

**Sažeti prikaz realizacije programskih zadaća
prema odjelima i službama Centra za
vanjsko vrednovanje obrazovanja**

U nastavku izvještaja navedene su planirane zadaće/aktivnosti/projekti pojedinih odjela i služba u 2018. godini i označen je status njihove realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; kontinuirano; nije ostvareno).

Tablica 5. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Odjelu za promicanje kvalitete obrazovanja

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe novih strukovnih kurikuluma i programa strukovnih gimnazija	U tijeku
ICCS 2016. – Međunarodno istraživanje građanskoga odgoja i obrazovanja	U potpunosti ostvareno
eTIMSS 2019. – pilot istraživanje	U potpunosti ostvareno
ePIRLS 2021./ pred-PIRLS nacionalno istraživanje čitalačke pismenosti	U potpunosti ostvareno
OECD PGB (PISA Governing Board) – Upravljački odbor OECD PISA-e	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u provedbi državne mature u školskoj godini 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u ocjenjivanju ispita državne mature za školsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Provedba postupka utvrđivanja mjerila za ocjene ispita državne mature u školskoj godini 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Metrijske analize ispita državne mature za školsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u izvještavanju o državnoj maturi u školskoj godini 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Metodološke recenzije i analize ispita državne mature za školske godine 2017./2018. i 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u izradi ispita i ispitnih materijala državne mature za školsku godinu 2018./2019.	U tijeku
Razvoj sustava nacionalnih ispita	U potpunosti ostvareno
Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Tehničar za računalstvo i Prodavač	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja u Erasmus+ projektu <i>WeldChance</i>	U potpunosti ostvareno
Knjiga <i>Ispit državne mature iz Povijesti od školske godine 2019./2010. do školske godine 2016./2017.</i>	U potpunosti ostvareno
Knjiga <i>Sadržajne i metodološke analize ispita državne mature iz Povijesti (2013. – 2015.)</i>	U potpunosti ostvareno
Praćenje i evaluacija eksperimentalnoga programa „Škola za život”	U potpunosti ostvareno
Edukacije o izradi zadataka višestrukoga izbora u procesu razvoja državnoga ispita za stručne radne skupine za izradu ispitnih zadataka za novi državni ispit za Ministarstvo uprave te metodološke recenzije ispitnih zadataka za predmete novoga državnog ispita	U potpunosti ostvareno
Nacionalni ispiti iz Geografije za osnovne škole – pretestiranje	U potpunosti ostvareno
Sadržajna analiza ispita iz Geografije	U potpunosti ostvareno

Tablica 6. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Službi osiguranja tajnosti podataka

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno; kontinuirano)
Logistička podrška tijekom provedbe ispita državne mature u školskoj godini 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Vođenje evidencija vanjskih djelatnika (dolasci na posao i odlasci s posla)	Kontinuirano
Logistička podrška tijekom provedbe Zdravstvene njege u školskoj godini 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Logistička podrška tijekom provedbe nacionalnih ispita iz Geografije u školskoj godini 2018./2019.	U potpunosti ostvareno
Logistička podrška tijekom provedbe nacionalnih ispita iz Hrvatskoga jezika u školskoj godini 2018./2019.	U tijeku
Suradnja s djelatnicima AKD-Zaštite d.o.o., koordinacija rada djelatnika AKD-Zaštite d.o.o., stalna komunikacija s centralnim dojavnim sustavom (CDS-om), tehnička sigurnost	U potpunosti ostvareno
Suradnja s AKD-Zaštitom d.o.o., savjetovanje i suradnja zbog pripreme sustava tehničke zaštite i mjera sigurnosti na Zagrebačkome velesajmu (vrijeme državne mature)	U potpunosti ostvareno
Planiranje aktivnosti za realizaciju mjera i radnja za osiguravanje tajnosti podataka, arhivske građe i sl.	U tijeku/kontinuirano
Suradnja s tvrtkom Inspekt d.o.o. (zaštita na radu)	U tijeku

Tablica 7. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Odjelu za izdavaštvo

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Koordinacija izrade i uređivanje Godišnjega izvještaja o radu i poslovanju Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja za 2017. godinu i Programa rada Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja za 2018. godinu	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih materijala državne mature za školsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih materijala državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije za školsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih materijala državne mature na jezicima nacionalnih manjina za školsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Tisak ispitnih materijala državne mature na jezicima nacionalnih manjina za školsku godinu 2017./2018. za ljetni i jesenski rok	U potpunosti ostvareno

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Tisak ispitnih materijala državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije za školsku godinu 2017./2018. za ljetni i jesenski rok	U potpunosti ostvareno
Prijelom ispitnih materijala za dodatnu provjeru znanja za upis na Medicinski fakultet u Zagrebu za ljetni rok za akademsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnoga kataloga i ispita iz Zdravstvene njege za školsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih materijala nacionalnoga ispita iz Geografije za osnovnu školu	U potpunosti ostvareno
Tisak ispitnoga kataloga i ispita iz Zdravstvene njege za školsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Ažuriranje ispitnih kataloga za državnu maturu za školsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom, korektura i koordinacija tiska publikacije <i>Priručnik za unapređivanje nastave Matematike s primjerima zadataka iz međunarodnoga istraživanja TIMSS 2015.</i>	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom, korektura i koordinacija tiska publikacije <i>Priručnik za unapređivanje nastave Prirode i društva, Prirode, Biologije, Geografije, Fizike i Kemije s primjerima zadataka iz međunarodnoga istraživanja TIMSS 2015.</i>	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom, korektura i koordinacija tiska publikacije <i>Ispit državne mature iz Povijesti od školske godine 2009./2010. do školske godine 2016./2017.</i>	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom, korektura i koordinacija tiska publikacije <i>Sadržajne i psihometrijske analize ispita državne mature iz Povijesti (2013. – 2015.)</i>	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom, korektura publikacije <i>Analiza povezanosti ispita državne mature i nastave u srednjim školama – Prikaz rezultata dobivenih primjenom upitnika u srednjim školama</i>	U potpunosti ostvareno
Lektura i prijelom publikacije <i>Analiza povezanosti ispita državne mature i nastave u srednjim školama – Prikaz rezultata dobivenih primjenom upitnika u srednjim školama – tehnički izvještaj</i>	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura publikacije <i>Ispitivanje povezanosti ispita državne mature i nastave Biologije i Kemije – Analiza provedenih fokusnih grupa sa srednjoškolskim nastavnicima</i>	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom, korektura i koordinacija tiska brošure <i>Model sustava nacionalnih ispita</i>	U potpunosti ostvareno
Koordinacija lekture publikacije <i>Državna matura iz Biologije 2014. i 2015. godine</i> (vanjski suradnici)	U tijeku
Lektura, prijelom i korektura ispitnih knjižica za pred-PIRLS istraživanje	U potpunosti ostvareno
Lektura zadataka za TIMSS ispitivanje	U potpunosti ostvareno

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Lektura ispita državne mature za školsku godinu 2018./2019. (Matematika – osnovna razina, Geografija, Vjeronauk, Grčki jezik, Filozofija, Etika i Psihologija)	U potpunosti ostvareno
Prijelom i korektura ispita državne mature za školsku godinu 2017./2018. (Matematika – osnovna razina, Geografija, Vjeronauk, Grčki jezik, Filozofija, Etika i Psihologija)	U potpunosti ostvareno

**Tablica 8. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u
Odjelu za svjedodžbe i kvalifikacije**

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno, kontinuirano)
OECD/PISA 2018. – glavno ispitivanje	U potpunosti ostvareno
OECD/TALIS 2018. – glavno ispitivanje	U potpunosti ostvareno
OECD/PISA i OECD/TALIS – informiranje javnosti i ažuriranje sadržaja na mrežnim stranicama	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Verifikacija dokumenata kandidata izvan redovnog sustava srednjoškolskoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj odnosno svih onih koji su obrazovanje završili prije 2010. godine ili ga završavaju u ustanovama za obrazovanje odraslih ili u inozemstvu	U potpunosti ostvareno
Izdavanje svjedodžba o državnoj maturi i potvrda o položenim ispitima	U potpunosti ostvareno
Izdavanje duplikata potvrda pristupnicima izvan redovnog srednjoškolskog obrazovanja	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Izdavanje uvjerenja o pristupanju za upis na inozemna sveučilišta, potvrda za upis na inozemna sveučilišta i potvrda za stipendiju	U potpunosti ostvareno

**Tablica 9. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u
Odjelu za organizaciju i provođenje ispita**

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Priprema i provedba ispita državne mature za školsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Priprema i provedba ispita uz prilagodbu ispitne tehnologije za školsku godinu 2017./2018.	U potpunosti ostvareno
Provedba dodatnih provjera za Medicinski fakultet u Zagrebu	U potpunosti ostvareno
Provedba ispita iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege”	U potpunosti ostvareno
Priprema ispitnih materijala državne mature za školsku godinu 2018./2019.	U tijeku
Aktivnosti vezane uz rad infocentra	U potpunosti ostvareno
Organizacija stručnih skupova za ravnatelje i ispitne koordinate	U potpunosti ostvareno
Izrada ispitnih kataloga za 2018./2019. školsku godinu	U potpunosti ostvareno

**Tablica 10. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u
Službi općih poslova i odnosa s javnosti**

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno; kontinuirano)
Osiguran primjeren poslovni prostor Centra	U potpunosti ostvareno
Uređenje i održavanje skladišta u Ilici 246a	U tijeku/kontinuirano
Osiguran primjeren prostor za provedbu edukacija, seminara i tiskovnih konferencija	U potpunosti ostvareno
Svakodnevno arhiviranje i vođenje brige o arhivskome gradivu	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Uredžbeni zapisnik – upisnik predmeta u uredžbeni zapisnik	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Pošta – slanje i zaprimanje pošiljaka	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Popis imovine, obveza i potraživanja za 2017. godinu (inventura)	U potpunosti ostvareno
Poslovi vezani uz izradu ugovora vanjskih suradnika	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Poslovi vezani uz izradu potvrda za vanjske suradnike	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Poslovi vezani uz izradu odluka Centra	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Održavanje vozila i prijevoz djelatnika prema radnim zadacima	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno; kontinuirano)
Osiguravanje logističke potpore za redovan rad Centra, provedbu ispita državne mature, ocjenjivanje i obradu provedenih ispita	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Mediji i komunikacijski protokol	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Održavanje Centra – čišćenje poslovnoga prostora	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Održavanje i servis uredske i tehničke opreme	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Uređenje Centra	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Nabava službenoga automobila	U potpunosti ostvareno
Poslovi vezani uz izradu Izjava o tajnosti i Izjava o srođnicima	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Uređenje knjižnice Centra	U tijeku

Tablica 11. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Financijskoj službi

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Obračun i isplata plaća djelatnicima	U potpunosti ostvareno
Obračun i isplata studentskih ugovora, autorskih ugovora i ugovora o djelu vanjskim suradnicima	U potpunosti ostvareno
Obračun i isplata putnih troškova djelatnicima i vanjskim suradnicima	U potpunosti ostvareno
Podmirenje obveza dobavljačima	U potpunosti ostvareno
Izrada narudžbenica i ulaznih računa	U potpunosti ostvareno
Refundacija putnih troškova vanjskim suradnicima	U potpunosti ostvareno
Mjesečni, kvartalni, godišnji i „ad hoc” izvještaji prema ostalim državnim institucijama	U potpunosti ostvareno
Interni izvještaji	U potpunosti ostvareno

Tablica 12. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Informacijsko-računalnome odjelu

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno; kontinuirano)
Kontrola održavanja i nadogradnja dijela Nacionalnoga informacijskog sustava prijava na visoka učilišta koji se odnosi na prijave i pisanje ispita državne mature te na obradu rezultata ispita državne mature	U potpunosti ostvareno
Kontrola održavanja i nadogradnja sinkronizacije podataka između skladišta podataka e-Matice i Nacionalnoga informacijskog sustava prijava na visoka učilišta te održavanje i nadogradnja funkcionalnosti web-aplikacije za provedbu ispita državne mature	U potpunosti ostvareno
Organizacija, praćenje i obrada OCR skeniranih ispitnih materijala državne mature	U potpunosti ostvareno
Objava vijesti i dokumenata na mrežnoj stranici Centra i mrežnoj stranici za ispitne koordinatore	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Kontinuirana dorada i ažuriranje podataka na mrežnoj stranici Centra	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Isporuka traženih podataka za projekte koje provodi Centar (OECD/ PISA i OECD/TALIS, vanjsko vrednovanje škola i ostali projekti)	U potpunosti ostvareno
Statistička obrada podataka za godišnji statistički izvještaj o provedenoj državnoj maturi	U tijeku
Arhiviranje skeniranih ispitnih materijala državne mature na primarni poslužitelj	U potpunosti ostvareno
Isporuka podataka prema odobrenim zahtjevima Povjerenstva za podatke	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Održavanje servera i informatičke infrastrukture Centra	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Ažuriranje računala i reinstalacija računala	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Kontrola servisiranja informatičke i uredske opreme	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Izrada završnih izvještaja Centra o rezultatima državne mature	U potpunosti ostvareno
Informatička i logistička podrška provedbi državne mature	U potpunosti ostvareno
Analiza informacijskoga sustava za podršku provedbi državne mature s ciljem uvođenja sustava za kontrolu kvalitete i informacijsku sigurnost	U potpunosti ostvareno
Nabava informatičke i uredske opreme	U potpunosti ostvareno
Arhiviranje i skeniranje arhivskoga materijala Centra	U tijeku

Tablica 13. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Istraživačko-razvojnome odjelu

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno; kontinuirano)
Analiza ispita državne mature iz obvezatnih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike	U potpunosti ostvareno
Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika	U potpunosti ostvareno
Sadržajna analiza i kodiranje nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta – Nacionalni ispiti iz Matematike u osmim razredima osnovnih škola	U potpunosti ostvareno
Izrada i provedba svih ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika	U potpunosti ostvareno
Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika za osnovnu školu	U potpunosti ostvareno
Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika za srednju školu	U potpunosti ostvareno

5.

Državna matura

5.1. Opći pregled državne mature

Državna je matura prema Pravilniku o polaganju državne mature skup ispita čijim polaganjem učenici gimnazijskih programa završavaju srednjoškolsko obrazovanje. Srednjoškolsko obrazovanje učenika u strukovnim i umjetničkim programima koji traju najmanje četiri godine završava izradom i obranom završnoga rada. Ti učenici također mogu polagati ispite državne mature ako se žele upisati na visoka učilišta. Ispite državne mature mogu polagati svi ostali pristupnici (pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prije uvođenja državne mature i pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske koji žele nastaviti obrazovanje na visokim učilištima). Prema tome, cilj je državne mature završetak srednjoškolskoga obrazovanja za učenike gimnazijskih programa i rangiranje svih kategorija pristupnika prema rezultatima svakoga ispita, što se najviše upotrebljava pri rangiranju za upis na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

Državna se matura sastoji od obvezatnoga i izbornoga dijela. Pristupnici u obvezatnome dijelu državne mature polažu ispit iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika na višoj ili na osnovnoj razini. Učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina uz ispit iz Hrvatskoga jezika obvezatno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju¹, a kao treći ispit biraju ispit iz Matematike ili iz stranoga jezika. Izborni dio državne mature sastoji se od ispita iz svih ostalih općeobrazovnih nastavnih predmeta i nije obavezan ni za jednu skupinu pristupnika državne mature. Uspjeh pristupnika u izbornim ispitima državne mature ne utječe na završetak srednjoškolskoga obrazovanja.

5.2. Grafička priprema i tisak ispita i ispitnih materijala

U 2018. godini završena je priprema ispita za ljetni i jesenski rok državne mature za školsku godinu 2017./2018. i dio pripreme ispita za ljetni i jesenski rok državne mature za školsku godinu 2018./2019. Ispiti obaju rokova državne mature za školsku godinu 2017./2018. tiskani su prema planu tiska. Za ljetni i jesenski rok državne mature u školskoj godini 2017./2018. pripremljen je planirani broj ispita i ispitnih materijala. Sastavljeni su ispiti za 34 nastavna predmeta. Od toga su za sedam nastavnih predmeta ispiti sastavljeni i na osnovnoj i na višoj razini, a za 27 nastavnih predmeta samo na jednoj razini. Za svaki od tih ispita pripremljen je veći broj ispitnih inačica prema unaprijed izrađenome planu.

Nakon sadržajne i metodološke pripreme ispiti i ispitni materijali pripremaju se za tisak. Priprema za tisak za državnu maturu u školskoj godini 2017./2018. godini obuhvaćala je lekturu, prijelom i korekturu svih pripremljenih ispitnih inačica, ispitnih kataloga i oglednih ispita te ostalih ispitnih materijala na hrvatskome jeziku, prijelom i korekturu svih pripremljenih ispitnih inačica, ispitnih kataloga, oglednih ispita te svih ostalih ispitnih materijala na jezicima nacionalnih manjina

¹ Učenici koji se školuju na jeziku i pismu češke nacionalne manjine mogu polagati ispite obvezatnoga dijela državne mature prema stavku 1. ili 3. članka 4. Pravilnika o polaganju državne mature.

te prijelom i korekturu svih pripremljenih ispita s prilagodbom ispitne tehnologije. U Agenciji za komercijalnu djelatnost (AKD-u) tiskano je ukupno 160 277 ispita i pripadajućih ispitnih materijala, a u Centru 3028 ispita i pripadajućih ispitnih materijala (manje naklade ispita na hrvatskome jeziku, ispiti na jezicima nacionalnih manjina i ispiti s prilagodbom ispitne tehnologije). Zvučni ispitni materijali iz stranih jezika i Glazbene umjetnosti izrađeni su u tvrtki WSP d.o.o., a naklada je svih zvučnih ispitnih materijala bila 7315.

5.2.1. Prilagodba ispitne tehnologije i prijevodi na jezike nacionalnih manjina

U školskoj godini 2017./2018. zaprimljeno je 663 zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije. Povjerenstvo za procjenu zahtjeva za prilagodbu u potpunosti je odobrilo 484 zahtjeva, a djelomično 137 zahtjeva. Odbijeno je 18 zahtjeva, dok su 24 zahtjeva zaprimljena nakon roka dostavljanja. U 3142 ispita korištena je neka od prilagodba ispitnoga materijala (uvećan font, uvećan format papira, ispitni materijal na brajici, upute na crnome tisku) i/ili prilagodba ispitnoga postupka (produljeno vrijeme pisanja ispita, izdvojeni prostor, prekidanje i ponavljanje zvučnoga zapisa, osobni pomagač, pisanje ispita izvan škole, izuzeće od cijeloga ispita ili dijela ispita koji učenik zbog vrste i stupnja teškoće u razvoju ne može polagati, korištenje računala za pisanje eseja, korištenje opreme i/ili pomagala). U provedbi ispita državne mature sudjelovalo je 126 osobnih pomagača. Devet je pristupnika polagalo ispite u obiteljskome domu ili za vrijeme liječenja (u bolnici).

Učenicima koji pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina ispitni su materijali prevedeni na materinski jezik. Na talijanskome jeziku pripremljen je 241 komplet ispitnih materijala, na srpskome jeziku 235 kompleta ispitnih materijala, a na mađarskome jeziku 9 kompleta ispitnih materijala.

5.3. Provedba ispita državne mature

U školskoj godini 2017./2018. uspješno su provedeni ljetni i jesenski rok devete državne mature. Provedba ispita u ljetnome roku trajala je od 7. do 29. lipnja 2018. godine, a u jesenskome roku od 22. kolovoza do 7. rujna 2018. godine. Iako su u konačnici uspješno provedeni i ljetni i jesenski rok devete državne mature, provedbu su obilježila dva pokušaja korištenja sofisticirane opreme za prepisivanje. Pokušaj prepisivanja dogodio se u ljetnome i u jesenskome roku u istoj školi u kojoj su zatečeni učenici koji su se tijekom ispita koristili mikrokamerama s pripadajućom opremom za slanje slika te sitnim zvučnicima, tzv. bubicama koje se stavljaju u uho i putem kojih se dojavljuju rješenja. Učenici su priznali pokušaje prepisivanja, slučaj je prijavljen Ministarstvu unutarnjih poslova, a Centar im je poništio sve ispite i zabranjeno im je polaganje ispita u tekućoj i sljedećoj školskoj godini.

Svi su ispiti obaju ispitnih rokova državne mature provedeni u skladu s Pravilnikom o polaganju državne mature i s kalendarom državne mature te prema stručnim pravilima i sigurnosnim procedurama. Ravnateljica Centra je za školsku godinu 2017./2018. imenovala Povjerenstvo Centra koje je pratilo tijek pripreme, organizacije

i provedbe ispita u ispitnim centrima u kojima su ispite pisali pristupnici koji više nisu u redovnome sustavu obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Povjerenstvo je održalo četiri sjednice na kojima je rješavalo zamolbe za naknadnu prijavu, promjenu i odjavu ispita te je odgovaralo na ostale zamolbe i upite pristupnika.

Centar je također sudjelovao u radu Povjerenstva za praćenje državne mature koje imenuje ministrica.

Na temelju rezultata ispita državne mature pristupnici su rangirani za upis na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj i izdane su im svjedodžbe o položenoj državnoj maturi ili potvrde o položenim ispitima državne mature ovisno o tomu radi li se o pristupnicima iz gimnazija ili o pristupnicima iz strukovnih škola i ostalim pristupnicima. U ljetnome je roku ispite državne mature polagalo 32 045 pristupnika. Od toga je bilo 28 127 redovnih učenika (12 424 iz gimnazijskih programa, a 15 703 iz strukovnih škola), a ostalih je pristupnika bilo 3918. Ispite državne mature u jesenskome roku polagalo je 4660 pristupnika. Od toga je bilo 4151 redovni učenik, a ostalih je pristupnika bilo 509.

Različiti poslovi tijekom provedbe državne mature u školskoj godini 2017./2018. obavljaju se prema zakonskim odredbama i unaprijed definiranim procedurama. U ljetnome roku provedena su 34 ispita u 386 škola i sedam ispitnih centara (šest za kandidate i jedan za redovne učenike), a u jesenskome su roku provedena 32 ispita u 353 škole i u dvama ispitnim centrima. Organiziran je nadzor provedbe 315 ispita u kojemu je sudjelovalo osam zaposlenika Centra i 64 vanjska suradnika. Infocentar je kontinuirano informirao sve pristupnike o provedbi državne mature i pružao im administrativnu podršku u prijavi ispita te u registraciji u Nacionalni informacijski sustav prijave na visoka učilišta. Također, zaposlenici infocentra su u sustavu napravili naknadne prijave, odjave i promjene ispita te su rješavali poteškoće s uplatama za polaganje ispita. Pružena je potpora ispitnim koordinadorima u školama i ispitnim centrima u pripremi provedbe državne mature i provedbi državne mature, u unosu i rješavanju prigovora na provedbu i ocjene te u ispisu svjedodžba i potvrda. Imenovani su ispitni koordinatori i osobe koje ih zamjenjuju za novu školsku godinu te im je pružena podrška pri uređivanju prenesenih podataka za učenike maturante koji će polagati ispite državne mature u sljedećoj godini. Organizirani su i koordinirani računalna podrška u prijavi ispita državne mature putem aplikacije u Nacionalnome informacijskom sustavu prijave na visoka učilišta, računalna i tehnička podrška u provedbi ispita, obrada ispitnih materijala i analiza rezultata, tisak i pakiranje ispita i ispitnih materijala u skladu sa sigurnosnim procedurama, slanje i povrat ispita u škole i u ispitne centre, raspakiravanje ispitnih materijala i priprema za ocjenjivanje te provedba ispita državne mature za učenike s prilagodbom ispitne tehnologije u skladu s odlukom koju je ravnateljica Centra donijela na prijedlog Povjerenstva za procjenu zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije u ispitima državne mature.

U suradnji s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu organizirana je i provedena dodatna provjera znanja za upis na studij medicine. Centar je u dvama ispitnim rokovima (u srpnju i rujnu) proveo dodatne provjere znanja iz Hrvatskoga jezika na razini B2 za upis na visoka učilišta za kandidate koji nisu državljani Republike Hrvatske.

5.3.1. Ocjenjivanje ispita državne mature

Organizirano je i koordinirano ocjenjivanje zadataka otvorenoga tipa u ispitima državne mature koje ocjenjivači ocjenjuju u ljetnome roku od 12. lipnja do 8. srpnja 2018. godine te u jesenskome roku od 24. kolovoza do 11. rujna 2018. godine. U ocjenjivanju je sudjelovalo 28 ocjenjivačkih timova s ukupno 1100 ocjenjivača. Nakon ocjenjivanja svi su ispiti i ispitni materijali obrađeni OCR-om (računalno čitanje informacija s digitaliziranih slika) i isporučeni su na daljnju obradu.

5.3.2. Rješavanje prigovora

U ljetnome roku državne mature obrađeno je 2977 sadržajnih i tehničkih prigovora pristupnika. Od toga je prihvaćeno njih 961. U jesenskome roku državne mature obrađeno je 353 prigovora pristupnika. Od toga je prihvaćeno njih 112. Odlukom ravnateljice u studenome 2017. godine imenovano je Ispitno povjerenstvo Centra koje je odlučivalo o naknadnim prijavama ispita, promjeni prijavljenih ispita, odjavi ispita, opravdanosti nepristupanju ispitima te rješavanju prigovora pristupnika u vezi sa svim mogućim nepravilnostima.

5.3.3. Izdavanje potvrda o položenim ispitima

Zaprimljeni su provjereni dokumenti te su verificirani osobni podaci i ocjene za 4375 kandidata koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prije 2010. godine, za kandidate iz sustava obrazovanja odraslih i za kandidate koji su srednjoškolsko obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske. Izdane su 5942 potvrde o položenim ispitima u ljetnome roku i 1137 potvrda o položenim ispitima u jesenskome roku državne mature.

5.3.4. Analiza rezultata, izrada pragova i izvještavanje o rezultatima

Pragovi ocjena u ispitima državne mature određuju se brojem bodova koji je ostvario pojedini pristupnik. Ljestvica ocjena ima pet stupnjeva i obuhvaća ocjene nedovoljan (1), dovoljan (2), dobar (3), vrlo dobar (4) i odličan (5). Ocjena nedovoljan (1) negativna je ocjena, a druge su ocjene pozitivne.

Konačne pragove ocjena za državnu maturu u školskoj godini 2017./2018. odredilo je Stručno povjerenstvo za utvrđivanje mjerila za ocjene ispita državne mature (u daljnjemu tekstu: Povjerenstvo). Pragovi ocjena za pojedini predmet jednaki su za oba ispitna roka za školsku godinu za koju su određeni. Metodologiju određivanja pragova određuje Centar. Povjerenstvo su na državnoj maturi u školskoj godini 2017./2018. činili ravnateljica Centra, predstavnici Ministarstva znanosti i obrazovanja, predstavnici visokoškolskih ustanova te predstavnici Centra.

Povjerenstvu su prije donošenja odluke o pragovima predstavljeni podaci o riješenosti ispita u ljetnome roku u školskoj godini 2017./2018. za sve pristupnike ukupno kao i za svaku kategoriju pristupnika, podaci o udjelu i broju pristupnika koji su

u ljetnim rokovima proteklih školskih godina postigli određenu ocjenu te ostali potrebni statistički podatci. Primarni su rezultat državne mature broj bodova i pripadajuća ocjena svakoga pristupnika za svaki ispit koji je polagao. Svaki je pristupnik 16. srpnja 2018. godine dobio konačne rezultate svih ispita koje je polagao u ljetnome roku. Centar je povodom objave konačnih rezultata organizirao konferenciju za novinare na kojoj su izneseni podatci o pristupnicima, osnovni podatci o rezultatima obvezatnih i izbornih ispita te podatci o ispitima koji su najuspješnije riješeni. Iznesena je i opća ocjena tijeka državne mature.

5.4. Priprema ispitnih materijala državne mature za školsku godinu 2018./2019.

U svakoj se kalendarskoj godini izrađuju ispitni materijali za dvije državne mature. U 2018. godini završena je izrada ispita državne mature za školsku godinu 2017./2018. i istodobno je započela izrada ispita državne mature za školsku godinu 2018./2019.

U prvome tromjesečju 2018. godine započela je izrada ispita i ispitnih materijala za ljetni i jesenski rok državne mature za 2018./2019. godinu. Za izradu ispita i ispitnih materijala za tu godinu na temelju javnoga poziva imenovano je 28 stručnih radnih skupina. Izradu ispita i ispitnih materijala stručno su koordinirali zaposlenici Centra (predmetni koordinatori u suradnji sa stručnjacima za razvoj i analizu ispita te jezičnim stručnjacima).

Izrada ispita i ispitnih materijala za školsku godinu 2018./2019. godinu obuhvatila je izradu planiranoga broja ispitnih inačica i pripadajućih ispitnih materijala za 35 ispita, metodološku recenziju svih ispitnih inačica prethodno navedenih ispita koju obavljaju stručnjaci Centra te sadržajnu recenziju svih ispitnih inačica i pripadajućih ispitnih materijala koju obavljaju vanjski stručnjaci iz odgojno-obrazovnog, znanstvenog i visokoškolskoga sustava.

Krajem 2018. godine objavljen je i Javni poziv kandidatima koji će sudjelovati u izradi i razvoju ispita i ispitnih materijala za državnu maturu u školskoj godini 2019./2020.

5.5. Određivanje pragova prolaznosti na osnovnim sastavnicama ispita državne mature iz stranih jezika

Sažetak

Ispiti iz stranih jezika sastoje se od triju dijelova: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*. Psihometrijske analize dosad provedenih ispita iz stranih jezika pokazuju povezanost različitih dijelova ispita, ali ona nije pretjerano visoka. To proizlazi iz činjenice da se mjere slični sadržaji, ali se ti sadržaji ispituju na posve drukčiji način. Stoga je Centar s ciljem podizanja kvalitete ispita organizirao radionice na kojima su stručnjaci za pojedini jezik izradili prijedloge minimalnih razina postignuća za svaku od triju ispitivanih jezičnih vještina. Procedura određivanja minimalnih pragova postignuća temeljila se na Angoffovoj metodi.

Rezultati

U skladu s rezultatima kvantitativnih analiza koje provodi Centar bilo bi opravdano postaviti standard prolaza za sva tri dijela ispita kako bi se osiguralo da učenici moraju zadovoljiti minimalni standard u svakome dijelu ispita da bi ostvarili prolaznu ocjenu u cijelome ispitu. Naime, ako je neki učenik izuzetno loš u jednome dijelu ispita, a dobar u drugome dijelu, ne može se smatrati da je zadovoljio minimalni standard znanja iz stranoga jezika jer nije zadovoljio u svim temeljnim vještinama. To je također u skladu s Pravilnikom o polaganju državne mature u kojemu je navedeno da se ocjena u ispitu utvrđuje na temelju postotnih bodova postignutih iz svih dijelova ispita, a čija mjerila propisuje Centar (članak 37., stavak 4.). Iako se ispitni katalozi za državnu maturu u školskoj godini 2018./2019. nisu mijenjali, Centar je u dogovoru s Ministarstvom znanosti i obrazovanja pristupio određivanju minimalnih pragova postignuća u svim dijelovima ispita. Na taj će način biti moguće provesti detaljne analize učinka mogućega uvođenja pragova te donijeti odluku o izmjenama ispitnih kataloga.

Centar je organizirao dvodnevno savjetovanje i radionicu 15. i 16. studenoga 2018. godine od 9.00 do 17.00 sati u hotelu Panorama u Zagrebu. Na savjetovanje su bili pozvani stručnjaci za ispite iz Engleskoga jezika, Francuskoga jezika, Njemačkoga jezika, Španjolskoga jezika i Talijanskoga jezika. Među njima su bili zastupljeni stručnjaci koji se bave stranim jezicima na različitim stupnjevima obrazovanja, od osnovne škole do fakulteta i javnih ustanova.

Procedura određivanja minimalnih razina postignuća ili pragova za svaku pojedinu vještinu (*Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*) temeljila se na izvornoj Angoffovoj metodi prema kojoj stručnjaci, tzv. suci individualno procjenjuju koje čestice i koliko njih granični pristupnik mora moći točno riješiti za prolaz. Nakon toga suci u grupnim raspravama nastoje doći do konsenzusa o vrsti i broju čestica potrebnih za prolaz. Na temelju postignutih konsenzusa radne su skupine potpisale Prijedlog Odluke o pragovima prolaza u dijelovima ispita (*Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*) iz stranih jezika (Engleski jezik, Francuski jezik, Njemački jezik, Španjolski jezik i Talijanski jezik)

te zajedničku izjavu kojom su pismeno potvrdile svoju suglasnost s uvođenjem minimalnih razina postignuća za dijelove ispita državne mature iz stranih jezika (ispit čitanja, ispit pisanja i ispit slušanja), a prema pravilima struke.

Svi sudionici radionice potpisali su Izjavu o zaštiti tajnosti podataka Centra, dobili su potvrdu o sudjelovanju u radionici i velikom su većinom popunili evaluacijski upitnik. Evaluacijski upitnici pokazali su vrlo visoki stupanj zadovoljstva sudionika radionica.

Državna matura povezana je sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (2008.), a polaganje državne mature regulirano je Pravilnikom o polaganju državne mature (2013.). Također, povezana je sa zakonskim dokumentima Centra (Zakon o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Statut Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i Strategija razvoja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2016. – 2020.) Aktivnosti koje se odnose na unapređivanje kvalitete ispitnih materijala državne mature i provedba državne mature povezani su sa strateškim ciljem 2.4. *rekonceptualizirati državnu maturu u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.

Osiguravanje kvalitete obrazovanja

6.1. Analiza ispita državne mature iz obvezatnih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike

Sažetak

Ispiti državne mature u Republici Hrvatskoj provode se od školske godine 2009./2010. Jedno od važnih mjerila kvalitete i valjanosti ispitivanja znanja jesu stavovi i mišljenja nastavnika škola u kojima se provodi državna matura o procesima državne mature. Zbog toga je istraživanje povratnoga utjecaja ispitivanja znanja vrlo važno u području edukacijskih mjerenja.

U 2016. godini sastavljen je anketni upitnik čiji je cilj bio utvrđivanje stavova i mišljenja nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja o državnoj maturi općenito, o sadržajnim aspektima državne mature te o povratnome utjecaju ispita iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranih jezika na nastavu tih predmeta.

U 2017. godini provedeno je anketno ispitivanje, obrađeni su rezultati i izrađen je izvještaj. Izvještaj je tijekom 2018. predstavljen predstavnicima Ministarstva znanosti i obrazovanja te je pripremljen za tisak. Također, rezultati toga ispitivanja uzeti su u obzir za unapređenje organizacije i provedbe ispita državne mature.

Rezultati

Anketni upitnik za nastavnike, stručne suradnike i ravnatelje četverogodišnjih i petogodišnjih srednjih škola pripremljen je za primjenu putem e-sustava za provedbu anketnih ispitivanja u veljači 2017. godine. Ispitivanje je provedeno u ožujku i travnju 2017. godine. Anketni se upitnik sastojao od triju dijelova. Prvi je dio bio namijenjen svim nastavnicima i odnosio se na cilj i provedbu državne mature. Drugi se dio odnosio na mišljenje o svim ispitima državne mature. Treći se dio odnosio na povratni utjecaj koji ispiti iz Hrvatskoga jezika, stranih jezika i Matematike imaju na nastavu tih predmeta. Prikupljeni su podatci analizirani od svibnja do srpnja 2017. godine, a nakon toga izrađen je izvještaj o rezultatima. Potom je napravljena stručna recenzija izvještaja i izvještaj je doraden prema preporukama recenzenata. Rezultati anketnoga ispitivanja prikazani u tome izvještaju predstavljeni su predstavnicima Ministarstva znanosti i obrazovanja, a izvještaj je dostupan široj javnosti. Na temelju nekih od rezultata toga ispitivanja unaprijeđene su procedure za izradu ispita i provedbu državne mature za školsku godinu 2018./2019.

Rezultati istraživanja ukazuju na to da su ispitni katalozi kvalitetni, ali im nedostaje dio koji bi učenicima omogućio pripremu ispita, da su ispiti uglavnom primjerene težine i trajanja, ali u prevelikoj mjeri potiču učenje činjenica te da ispiti nisu uvijek dobar pokazatelj znanja učenika i da postupak „pretvaranja“ bodova u ocjene nije dovoljno transparentan.

Državna matura ima veliki utjecaj na nastavu, osobito u završnome razredu kada je veliki dio satnice korišten za pripremu ispita državne mature.

Državna matura utjecala je na nastavu na način da se u većoj mjeri obrađuju pojedini sadržaji koji su u ispitu državne mature dosta zastupljeni (npr. matematičko modeliranje ili vježbanje pisanja eseja).

Ispitivanje je također pokazalo da nastavnici imaju brojne negativne stavove o državnoj maturi. Iako takvi stavovi nisu dominantni, potrebno je obratiti pozornost na to. Čini se da brojni negativni stavovi o državnoj maturi proizlaze iz nedovoljne informiranosti nastavnika. Jasnijim komuniciranjem i edukacijom nastavnika sigurno bi se moglo utjecati na njihove stavove.

Ispitivanje daje cjeloviti uvid u razmišljanja nastavnika, ravnatelja i stručnih suradnika o brojnim pitanjima vezanim uz državnu maturu. Rezultati ispitivanja sigurno će biti zanimljivi populaciji na kojoj je ono provedeno, ali i nositeljima obrazovne politike. To je osobito važno u kontekstu reforme obrazovanja jer odgovori nastavnika daju jasne smjernice o mogućim načinima djelovanja na kvalitetu nastavnoga procesa.

Projekt *Analiza ispita državne mature iz obvezatnih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike* povezan je sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.2. Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika

Sažetak

Centar kontinuirano radi na unapređenju svih ispita i ispitnih materijala. To se poglavito odnosi na ispite obvezatnih predmeta državne mature. Sadržajna struktura, nacrt ispita, način ispitivanja i bodovna struktura ispita državne mature najčešće se mijenjaju iz dvaju razloga. Prvi je poboljšanje kvalitete dijelova ispita na temelju rezultata kvalitativnih i kvantitativnih analiza ispita, a drugi je promjena programa odnosno uvođenje kurikula. Nakon što je u 2016. godini objavljena prva inačica predmetnoga kurikula za Hrvatski jezik, Centar je u 2017. godini započeo s izradom novoga koncepta ispita državne mature koji uzima u obzir ishode iz navedenoga kurikula. U 2018. godini izrađen je novi koncept ispita koji se odnosi na pisanje. Konceptualne su promjene usmjerene prema razvoju zadataka koji povezuju vještine čitanja i pisanja te prema doradi zadataka za školski esej. Takvim se pristupom ispit iz Hrvatskoga jezika usmjerava prema komunikacijskome konceptu ispitivanja, ali i poučavanja materinskoga jezika, što je u skladu sa suvremenom svjetskom praksom i s reformskim obrazovnim ciljevima u Hrvatskoj. Navedene aktivnosti u ovome projektu intenzivno se nastavljaju u 2018. godini. Ispit državne mature iz Hrvatskoga jezika obavezan je za učenike gimnazija. U svakoj ga školskoj godini polaže i veliki broj učenika strukovnih škola kako bi stekli uvjete za nastavak obrazovanja na visokim učilištima i sveučilištima. Promjenama u konceptu ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika pristupilo se i na temelju analiza ispita. Nakon ljetnoga roka državne mature provode se statističke i psihometrijske analize ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika. Analize konzistentno pokazuju da je broj kriterija u dosadašnjim školskim esejima prevelik. Skale tih kriterija su različite i variraju od dviju do sedam kategorija. Na temelju stečenih iskustava u dosadašnjim provedbama ispita i na temelju međunarodnih standarda u testiranju materinskih jezika postavljen je opći cilj projekta, a to je izrada nove specifikacije ispita odnosno izrada novoga ispitnog kataloga. Unutar toga općeg cilja definirani su sljedeći specifični ciljevi: izrada novoga koncepta zadataka kojima se ispituje pisanje i izrada kriterija bodovanja esejskoga zadatka, izrada priručnika za pristupnike i nastavnike te novi koncept za ostala ispitna područja.

Rezultati

Potkraj 2017. godine imenovana je stručna radna skupina koja je nastavila rad i u 2018. godini. U 2018. godini ostvarena su prva dva cilja u izradi novoga koncepta ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika: izrađeni su koncepti dvaju zadataka za ispitivanje pisanja i razvijeni su kriteriji ocjenjivanja tih zadataka. Prvi zadatak za ispitivanje pisanja jest sažetak nekniževnoga teksta kojim se ispituje izdvajanje ključnih misli i podupirućih pojedinosti u tekstu. Drugi je zadatak za ispitivanje pisanja školski esej s temom iz književnosti. Koncept esejskoga zadatka izmijenjen je u odnosu na koncept školskoga eseja u postojećemu ispitu državne mature jer se ispituje dublje razumijevanje književnoga djela koje se temelji na argumentaciji i

prosudbi. Za svaki su zadatak predloženi detaljno razrađeni kriteriji bodovanja. Stručna radna skupina izradila je po deset primjera zadataka sažimanja i školskoga eseja i opisivače za ocjenjivanje za svaki primjer. Na temelju tih ispitnih materijala sastavljen je priručnik u kojemu su detaljno opisani zadatci pisanja, obrazovni ishodi i komunikacijska koncepcija koju ispituju te je opisana njihova povezanost s predmetnim kurikulumom i kriteriji bodovanja. U priručniku su također navedene upute pristupnicima i nastavnicima Hrvatskoga jezika kako se pripremiti za pisanje tih zadataka i za polaganje ispita. U 2018. godini izrađena je radna inačica priručnika. Planirano je da se priručnik u 2019. godini recenzira i objavi. U 2019. godini nastaviti će se s razvojem novoga koncepta državne mature iz Hrvatskoga jezika za ostala ispitna područja odnosno za ostale jezične vještine. Predloženi koncept ispitivanja pisanja povezat će se s konceptom za ostala ispitna područja u cjeloviti koncept novoga ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika.

Projekt *Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika* povezan je sa strateškim ciljem 2.4. *rekonceptualizirati državnu maturu u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.3. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije

Sažetak

Geografija je na državnoj maturi izborni predmet. Svrha je provedbe ispita državne mature iz Geografije upis pristupnika na Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te na ostale fakultete koji priznaju bilo koji položen izborni predmet državne mature. Cilj je sadržajne i metodološke analize ispita državne mature iz Geografije za školske godine 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015., 2015./2016. i 2016./2017. ispitati u kojoj mjeri ispiti državne mature iz Geografije mjeri geografska znanja i geografske vještine. U analizi se posebna pozornost usmjerava na utvrđivanje usvojenosti sadržaja prirodne, društvene i regionalne geografije te geografije Hrvatske, na razlike među sadržajnim područjima ispitivanja te na analizu ispitnih zadataka i čestica kojima su se ispitivale geografske vještine.

Rezultati

Rezultati sadržajne i metodološke analize ispita iz Geografije poslužili su za osmišljavanje smjernica za unapređenje izrade i poboljšanje kvalitete novih ispitnih materijala. Ispit državne mature iz Geografije 2017. godine razlikuje se prema strukturi od ispita državne mature iz Geografije iz ranijih godina, npr. 2013. godine. U ispitu je zastupljen veći broj zadataka kojima se ispituju više kognitivne razine, promijenjen je sustav bodovanja i promijenjene su vrste zadataka (uvedeni su zadatci produženoga odgovora). Ispitivanjem obrazovnih ishoda na višim kognitivnim razinama nastoji se povećati prediktivna valjanost ispita državne mature i na temelju rezultata nastoji se izdvojiti pristupnike koji će imati najbolji uspjeh na studiju.

Tijekom 2018. godine ostvarene su planirane aktivnosti koje se odnose na sadržajnu i metodološku analizu iz Geografije: imenovana je stručna radna skupina od devet vanjskih suradnika, izrađen je teorijsko-metodološki okvir istraživanja, utvrđene su razlike u postignućima u ispitima s obzirom na sadržajna područja ispitivanja, izrađena je opća analiza o pristupnicima i rezultatima državne mature iz Geografije i kodirani su odgovori u zadatcima otvorenoga tipa. Provedena je detaljna analiza svih zadataka otvorenoga tipa iz svakoga ciklusa državne mature (točan odgovor, bez odgovora, kategorije netočnih odgovora) prema sadržajnim područjima ispitivanja *Opća geografija*, *Društvena geografija*, *Regionalna geografija svijeta* i *Geografija Hrvatske*. U tijeku je interpretacija svih kodiranih zadataka prema navedenim sadržajnim područjima ispitivanja.

Također, u sklopu ovoga projekta bio je planiran znanstveno-istraživački rad i sudjelovanje na konferencijama. Pripremljena su i prezentirana dva rada:

- *Postignuća učenika Republike Hrvatske u ispitu državne mature iz Geografije (Achievements of Pupils in the Republic of Croatia in the Geography Exam at the State Graduation Exam)*
- *Ispitivanje viših kognitivnih razina u ispitima državne mature u Republici Hrvatskoj – primjer ispita iz Geografije (Examining higher cognitive processes in state mature examinations in Croatia – Geography example).*

Rad *Postignuća učenika Republike Hrvatske u ispitu državne mature iz Geografije* prezentiran je na međunarodnoj konferenciji u Moskvi *Practical Geography and XXI Century Challenges (International Geographical Union)* u lipnju 2018. godine. U radu su prikazani rezultati kontinuiranoga praćenja postignuća u ispitima državne mature iz Geografije od 2009./2010. do 2016./2017. školske godine, a ti rezultati predstavljaju odgovore na sljedeća istraživačka pitanja: Kakva su postignuća iz Geografije na kraju sekundarnoga obrazovanja?, Kakva je struktura učenika koji pristupaju ispitu državne mature iz Geografije s obzirom na vrstu završene srednje škole?, Ima li promjena u prosječnim postignućima iz Geografije?, Postoje li razlike u prosječnim postignućima prema kognitivnim razinama ishoda učenja i prema područjima ispitivanja? i Postoje li razlike između usvojenosti geografskih znanja i razvijenosti geografskih vještina, posebno kartografske pismenosti? Rad pridonosi razvoju edukacijske geografije koja između ostaloga objašnjava zakonitosti stjecanja geografskih znanja i vještina kao i postignuća učenika u pojedinim razinama obrazovanja koja su temelj cjeloživotnoga učenja.

U radu *Ispitivanje viših kognitivnih razina u ispitima državne mature u Republici Hrvatskoj – primjer ispita iz Geografije* prezentiranome u listopadu 2018. godine u Sarajevu na konferenciji *Ka novim iskoracima u odgoju i obrazovanju* prikazane su promjene strukture ispita i rezultati analize ispita državne mature iz Geografije provedenoga u ljetnome roku u školskoj godini 2016./2017. U ispitu je povećan udio zadataka kojima se ispituju obrazovni ishodi na višim kognitivnim razinama u odnosu na zadatke kojima se ispituju činjenična znanja. Takvim pristupom nastoji se povećati razina kvalitete nastave i razina znanja, vještina i kompetencija koje bi svaki učenik trebao steći na kraju svojega srednjoškolskog obrazovanja te se nastoji potaknuti promjene u cjelokupnome obrazovnom sustavu.

U 2019. godini nastavit će se s interpretacijom kodiranih zadataka i pisanjem cjelovitoga izvješća kako bismo dobili cjelovitije povratne informacije o pogreškama koje su učenici napravili u pojedinome zadatku odnosno ispitu, što će pridonijeti unapređenju procesa učenja i poučavanja Geografije.

Projekt *Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije* povezan je sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.4. Sadržajna analiza i kodiranje nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta – Nacionalni ispiti iz Matematike u osmim razredima osnovnih škola

Sažetak

Nacionalni ispiti iz Matematike provodili su se od 2011. do 2014. godine u osmim razredima osnovnih škola. Cilj je projekta detaljno procijeniti razine matematičkih znanja, vještina i sposobnosti učenika pri završetku osmoga razreda osnovne škole te utvrditi postojeće potencijalne probleme u razvoju tih znanja, vještina i sposobnosti. Prethodno su analizirani skupni rezultati ispita za svaku godinu te su povezani s podacima iz popratnih upitnika.

Rezultati

Centar je napravio sekundarne analize zadataka iz sljedećih područja koja su ispitana nacionalnim ispitom: *Brojevi, algebra i funkcije, Geometrija i mjerenje i Podatci*. Tijekom 2018. godine ocijenjeni su zadatci iz nacionalnih ispita provedenih u školskoj godini 2013./2014. na temelju detaljnoga kodnog plana koji su prethodno izradili nastavnici Matematike u suradnji s Centrom. Nakon ocjenjivanja uslijedila je primarna statistička analiza i dobiveni su prvi podatci o pojedinačnim zadacima na temelju kojih su članovi stručne radne skupine napravili sadržajnu analizu zadataka i pojedinih područja ispitivanja. Analiza svih zadataka bit će predstavljena u priručniku *Rezultati sadržajne analize s primjerima zadataka* koji je u pripremi.

Projekt *Sadržajna analiza i kodiranje nacionalnih ispita iz Matematike* povezan je sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

7.

Vanjsko vrednovanje

7.1. Pilot-projekt: Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija

Sažetak

Sustavno i kontinuirano vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova omogućuje dobivanje valjanih, objektivnih i pouzdanih informacija o kvaliteti rada pojedinih odgojno-obrazovnih ustanova. Model cjelovitoga pristupa vanjskomu vrednovanju odgojno-obrazovnih ustanova obuhvaća ključna područja rada škola i specifične teme unutar tih područja koja će se vrednovati te konkretna pitanja na koja škole trebaju argumentirano odgovoriti. Taj se model konceptualno povezuje sa samovrednovanjem škola te oni zajedno čine komplementarni model koji primjenom u sustavu pridonosi podizanju odgovornosti, unapređivanju rada škola i ostvarivanju boljih rezultata. Vanjskim vrednovanjem odgojno-obrazovnih ustanova definirat će se mjerljiva obilježja kvalitete odgojno-obrazovnih ustanova. Postavit će se jednoznačni kriteriji kvalitete koji će poslužiti za komparativne analize i koji će pružiti podatke o kvaliteti škola i cjelokupnoga sustava obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Također, dat će se preporuke za razvoj odgojno-obrazovnih ustanova, osnažit će se njihovi unutarnji kapaciteti za autonomno odlučivanje, samovrednovanje, strateško planiranje i pokretanje inovativnih razvojnih programa i dat će se smjernice obrazovnoj politici za unapređenje kvalitete obrazovanja.

Rezultati

Model vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova definira različita područja vrednovanja, a svako područje vrednovanja sadržava specifične kriterije kvalitete i konkretna pitanja o ostvarenosti postavljenih kriterija na koja škole moraju pružiti argumentirane odgovore i objašnjenja. Tijekom 2016. godine izradi toga modela prethodili su analiza upitnika provedenoga među ravnateljima osnovnih i srednjih škola o obilježjima kvalitetne škole, komparativne analize modela vrednovanja u probranim sustavima obrazovanja koji imaju uspješnu tradiciju provedbe samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja škola, analize pristupa koji se u Hrvatskoj već upotrebljavaju ili su se upotrebljavali za vrednovanje kvalitete odgojno-obrazovnih ustanova i usklađivanje predloženoga modela vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova s EFQM modelom.

U 2017. godini započela je provedba pilot-projekta *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija*. Pilot-projekt zasnovan je na prethodno razrađenome integriranom modelu koji povezuje komplementarne pristupe samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja u koherentnu cjelinu. Očekuje se da će ovaj kompleksni pristup omogućiti sinergiju potencijala samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja škola i tako značajno utjecati i na unapređivanje rada škola i na podizanje odgovornosti svih uključenih sudionika u ovome procesu vrednovanja odgoja i obrazovanja u školama.

Pilot-projektom žele se ostvariti sljedeći ciljevi:

- provjera primjenjivosti predloženoga pristupa i modela vrednovanja rada osnovnih škola i gimnazija
- izrada programa cjelovitoga nacionalnog pristupa vanjskomu vrednovanju škola na temelju prikupljenih informacija
- osnaživanje unutarnjih kapaciteta škola za samovrednovanje i unapređivanje vlastite odgojno-obrazovne prakse tijekom priprema za vanjsko vrednovanje uz podršku „kritičkih prijatelja“
- validiranje postupka neovisnoga i objektivnoga vanjskog vrednovanja koje će omogućiti realnu procjenu kvalitete ključnih područja rada škole.

U sklopu pripreme pilot-projekta provedene su sljedeće aktivnosti i ostvareni su sljedeći rezultati:

- izrađen je plan provedbe integriranoga vrednovanja na odabranome uzorku osnovnih škola
- osigurana je podrška Ministarstva znanosti i obrazovanja za provedbu pilot-projekta (Ministarstvo znanosti i obrazovanja imenovalo je dvije osobe za praćenje i sudjelovanje u aktivnostima provedbe projekta)
- imenovan je Odbor za praćenje provedbe pilot-projekta koji čine predstavnici Ministarstva znanosti i obrazovanja, Agencije za odgoj i obrazovanje, Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Agencije za znanost i visoko obrazovanje, CARNeta, Hrvatske udruge ravnatelja osnovnih škola, Udruge hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja i Centra
- održan je inicijalni sastanak s Odborom za praćenje provedbe pilot-projekta na kojemu su članovi Odbora detaljno informirani o konceptualnome okviru i planiranim aktivnostima u sklopu provedbe projekta
- određen je slučajni uzorak od 20 osnovnih škola i 10 gimnazija prema regionalnoj zastupljenosti (od škola je dobivena suglasnost za sudjelovanje u pilot-projektu)
- izrađeni su *Priručnik za samovrednovanje škola* namijenjen školama i *Priručnik za samovrednovanje škola* namijenjen „kritičkim prijateljima“ škola
- proveden je odabir „kritičkih prijatelja“ škola na temelju javnoga poziva
- održan je inicijalni sastanak s „kritičkim prijateljima“ škola na kojemu su sudionici detaljno upoznati s ciljevima pilot-projekta i metodologijom njegove provedbe
- izrađeni su detaljni planovi i procedure za pripremu škola za vanjsko vrednovanje i u tu su svrhu izrađeni Obrazac za samovrednovanje škola i Obrazac za praćenje i samovrednovanje škola za „kritičke prijatelje“ škola.

Provedene aktivnosti u 2017. godini predstavljale su čvrstu podlogu za nastavak rada na provedbi pilot-projekta tijekom 2018. godine. U 2018. godini ostvarene su sljedeće aktivnosti:

- održan je prvi sastanak/radionica s ravnateljima i voditeljima timova za kvalitetu – pripreme škola za vanjsko vrednovanje uz podršku „kritičkih prijatelja” (samovrednovanje škola)
- izrađen je i primijenjen *online* Obrazac za prikupljanje podataka o školi
- izrađen je i primijenjen *online* upitnik za učenike, učitelje/nastavnike i stručne suradnike (mišljenja i iskustva učenika, nastavnika i stručnih suradnika)
- postavljena je *online* platforma *Assessment Master* – uz dodjelu šifra školama i projektnom timu. Platforma za e-ispitivanje korištena u ovome pilot-projektu naziva se *Assessment Master*, a osigurala ju je tvrtka SoNET iz Australije. *Assessment Master* cjelovito je i integrirano softversko rješenje za *online* ispitivanje i vrednovanje te pruža podršku i e-ocjenjivanju.
- izrađeni su priručnik za „kritičke prijatelje” škola i Obrazac za praćenje samovrednovanja škola te je dio obrasca postavljen na *Assessment Master*
- izrađeni su obrasci procjene prvoga, drugoga i trećega sastanka „kritičkih prijatelja” i škola i postavljeni su na *Assessment Master*
- izrađeni su zapisnici prvoga, drugoga i trećega sastanka u školama i postavljeni su na *Assessment Master*
- održano je pet radionica/sastanaka sa „kritičkim prijateljima” – priprema za posjet školama
- izrađeni su izvještaji s rezultatima primjene upitnika za učenike, učitelje i stručne suradnike
- odrađena su tri kruga posjeta školama – prvi krug – uvodni sastanak „kritičkih prijatelja” s timom za kvalitetu, upoznavanje škole s pilot-projektom, modelom i pristupom vrednovanja te obrada područja *Kvaliteta učenja, poučavanja i vrednovanja učenja*, drugi krug – fokusirana samoanaliza i samoprocjena četiriju područja kvalitete i treći krug – fokusirana samoanaliza i samoprocjena preostalih triju područja kvalitete te priprema za izradu samoevaluacijskoga izvještaja
- izrađen je i proveden upitnik o obilježjima školskoga tima za kvalitetu – četvrti krug posjete školama odrađen je virtualnom komunikacijom „kritičkih prijatelja” sa školama na temu *Analiza nacрта samoevaluacijskoga izvještaja*
- održan je drugi sastanak Odbora za praćenje provedbe pilot-projekta
- održana je druga radionica/sastanak s voditeljima školskih timova za kvalitetu na temu *Uloga voditelja školskoga tima za kvalitetu* (izbor, zadaće, komunikacija s članovima tima i s ravnateljem)
- izrađen je radni dokument o provedbi zaključnih SWOT analiza i pripremi razvojnoga plana škole (dokument sadrži detaljne upute o provedbi SWOT analize i razvojnoga plana škole – prilagođeno našem samoevaluacijskom modelu)

- izrađen je obrazac za procjenu rada škola na temelju kojega će „kritički prijatelji” dati individualnu procjenu inicijalnoga stanja u školama
- izrađen je Obrazac za prijedloge modifikacije modela integriranoga vrednovanja škola koji uključuje individualne iskaze, komentare i prijedloge „kritičkih prijatelja” o potrebnim izmjenama predloženoga modela integriranoga vrednovanja škola
- održan je drugi radni sastanak s ravnateljima škola uključenih u pilot-projekt na Kongresu ravnatelja u Malome Lošinj – informiranje i razgovor/rasprava o iskustvima u provedbi projekta i nastavku rada na projektu
- održana su četiri seminara o izradi razvojnoga plana i završnoga samoevaluacijskog izvještaja na četirima lokacijama u Splitu, Zagrebu, Rijeci i Osijeku
- škole su predale samoevaluacijska izvješća zaključno s 30. lipnjem 2018. godine
- objavljen je javni poziv za vanjske vrednovatelje.

Projekt *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija* povezan je sa strateškim ciljem Operativnog plana Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (2017. – 2021.) 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova.*

7.2. Vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja – razvoj metodologije

Sažetak

Specifične značajke i osjetljivost djece rane dobi iziskuju visoku razinu kvalitete ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Na kvalitetu tih ustanova utječu okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja itd. nužni za djetetov cjeloviti razvoj, odgoj i učenje. Stalno vrednovanje kvalitete odgojno-obrazovne prakse pretpostavlja kontinuirano unapređivanje i razvoj ustanove. Centar od 2010. godine razvija sveobuhvatni model samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja s ciljem implementacije sustava praćenja i osiguravanja kvalitete na nacionalnoj razini. Okvir samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja temelji se na elementima unutarnjega i vanjskoga vrednovanja pri čemu odgovornost za samovrednovanje preuzimaju ustanove, a podršku u procesu osigurava Centar. Proces samovrednovanja je od 2011. do 2015. godine implementiran u više od 140 ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Okvir samovrednovanja se uz praćenje uspješnosti implementacije procesa samovrednovanja kontinuirano razvijao kako bi odgovorio na realne potrebe svake pojedine odgojno-obrazovne ustanove, a time i sustava ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Razvoj okvira vanjskoga vrednovanja nastavlja se na okvir samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja te na elemente modela vanjskoga vrednovanja na drugim odgojno-obrazovnim razinama koji su primjenjivi u sustavu ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Nužno je da u razvoj okvira vanjskoga vrednovanja budu uključeni stručnjaci iz područja te da je predloženi pristup usklađen sa suvremenim paradigmatama razvoja i učenja djeteta rane dobi kao i sa suvremenim pristupima osiguravanja kvalitete ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja.

Rezultati

U 2018. godini započele su pripremne aktivnosti za početak razvoja metodologije vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Imenovano je Povjerenstvo za razvoj okvira vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja koje će u 2019. godini utvrditi teorijska polazišta vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, analizirati elemente metodologije samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja i izraditi prijedlog komplementarne metodologije vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, doraditi postojeće i razviti nove procedure i instrumente za potrebe praćenja i unapređenja kvalitete rada ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, analizirati rezultate implementacije procesa samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja i predložiti mjere daljnje implementacije procesa te izraditi okvir vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja

i obrazovanja, prijedlog implementacije i sustav podrške ustanovama u procesu praćenja i unapređenja kvalitete rada.

Projekt Vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja – razvoj metodologije povezan je sa strateškim ciljem 2.5. razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

7.3. Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija

Sažetak

Izvođenje eksperimentalnih programa strukovnih gimnazija započelo je u 13 srednjih strukovnih škola u školskoj godini 2013./2014. Komunikacijom sa školama utvrđeno je da su tri škole započele s provedbom već u prethodnoj školskoj godini 2012./2013. (programi: ekonomska, tehnička i turistička gimnazija), u školskoj godini 2014./2015. programe strukovnih gimnazija provodilo je 15 škola, a u školskoj godini 2015./2016. 17 škola. U vanjsko je vrednovanje uključeno pet programa strukovnih gimnazija. Ekonomska, tehnička i turistička gimnazija izvode se kontinuirano od 2012./2013. školske godine, gimnazija održivoga razvoja izvodi se od 2013./2014. školske godine, a zdravstvena gimnazija od 2015./2016. školske godine. Tijekom 2016. godine Centar je u sklopu ovoga projekta proveo istraživanje koje je uključivalo sadržajnu analizu programa strukovnih gimnazija, anketno ispitivanje učenika i nastavnika te strukturirane intervjuje i pregled školske dokumentacije.

Analiza obrazovne vertikale učenika četvrta je i posljednja istraživačka etapa u projektu *Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe programa strukovnih gimnazija*. Primarni je cilj programa strukovnih gimnazija nastavak obrazovanja učenika u tercijarnome obrazovanju odabranoga sektora ili područja te njihovo stručno-teorijsko predznanje za uspješnije pohađanje odgovarajućega studija. Da bi se utvrdilo postizanje navedenoga cilja, potrebno je sustavno pratiti izbor studija učenika koji završavaju programe strukovnih gimnazija u sustavu tercijarnoga obrazovanja, što bi značajno pomoglo u donošenju konačnih zaključaka o svrsishodnosti programa strukovnih gimnazija.

Rezultati

Na početku godine izrađen je nacrt istraživanja etape analize obrazovne vertikale učenika strukovnih gimnazija. Nakon završetka ljetnoga roka državne mature prikupljeni su podatci o učenicima strukovnih gimnazija za ljetne rokove državne mature za školske godine 2015./2016., 2016./2017. i 2017./2018. Obuhvaćeno je 690 učenika koji su završili srednjoškolsko obrazovanje prema programima ekonomske, turističke i tehničke gimnazije te gimnazije održivoga razvoja. Prikupljeni su podatci o rezultatima obvezatnih ispita državne mature, podatci o prvim trima izborima studijskoga programa te podatci o upisanim studijskim programima. Podatci su obrađeni tijekom listopada i studenoga, a uključivali su kodiranje i sistematizaciju studijskih programa. Primarne analize podataka završene su u prosincu 2018. godine i započet je rad na izvještaju posljednje etape vanjskoga vrednovanja. Završetak izvještaja i izvještavanje nadležnih tijela planirani su početkom 2019. godine.

Projekt *Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija* povezan je sa strateškim ciljem 2.7. *evaluirati eksperimentalne programe obrazovanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

7.4. Izrada i provedba svih ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika

Sažetak

U 2018. godini Centar je provodio aktivnosti vezane uz izradu i primjenu triju ispita iz hrvatskoga kao stranoga ili inoga jezika. Prvi je ispit za djecu i/ili učenike koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u osnovnoj školi, drugi je ispit iz poznavanja hrvatskoga jezika na razini B2 i treći je ispit iz poznavanja hrvatskoga jezika na razini C.

Ispit za učenike prvoga razreda osnovne škole koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik izradilo je u 2013. godini stručno povjerenstvo koje je imenovao Centar. Prvi je put prema zahtjevu Ministarstva znanosti i obrazovanja ispit proveden u rujnu 2014. godine te se kontinuirano provodio i tijekom 2018. godine. Sve osnovne škole u Republici Hrvatskoj prijavljuju Centru učenike koji će polagati taj ispit. Nakon provedenih ispita Centar obrađuje rezultate i izrađuje izvještaj za svakoga učenika koji se šalje natrag u njegovu školu. Budući da ispit poznavanja hrvatskoga jezika nije u potpunosti standardiziran, u Centru je potkraj 2016. godine imenovana stručna skupina koja je tijekom 2017. i 2018. godine dorađivala ispitne materijale i ispite za djecu koja ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik pri upisu u prvi razred i koja je radila na sastavljanju ispita i ispitnih materijala za inojezične učenike viših razreda osnovne škole. Rezultati obaju ispita trebali bi pomoći stručnomu povjerenstvu škole u donošenju odluke o uključivanju učenika koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u pripremnu i dopunsku nastavu odnosno trebali bi pomoći da se inojezični učenici što uspješnije uključe u nastavni proces. U 2018. godini završen je ispit za učenike osnovne škole koji nedostаточно znaju hrvatski jezik.

Ispit iz poznavanja hrvatskoga jezika na razini B2 Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike (u daljnjemu tekstu: ZEROJ) kao i pripadajuće ispitne materijale izradila je stručna radna skupina imenovana u Centru 2012. godine i od tada se ispit kontinuirano provodi u ljetnome i jesenskome roku. Ispit hrvatskoga jezika na razini B2 polažu kandidati, strani državljani, koji taj ispit moraju položiti kao uvjet za upis u prvu, odnosno u drugu godinu preddiplomskoga stručnog studija te specijalističkoga diplomskog stručnog studija sukladno odlukama visokih učilišta.

Izrada ispita iz poznavanja hrvatskoga jezika na razini C planirana je u Centru s obzirom na Zakon o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih kvalifikacija (Narodne novine, br. 82/15.). Hrvatski sabor donio je u 2015. godini taj zakon, a člankom 83. toga zakona propisana je obveza nadležnih tijela državne uprave da se osigura pristup profesijama bez ograničavanja zbog nacionalnosti ili boravišta te da isti mora biti u skladu s općim interesom. Radi provedbe članka 83. toga zakona Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava izradilo je Akcijski plan u području reguliranih profesija u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2018. godine. Ministarstvo znanosti i obrazovanja u tome je planu predložilo izradu standardiziranoga ispita za provjeru znanja hrvatskoga jezika na razini C, a ta je razina poznavanja jezika predviđena za osobe koje se žele zaposliti u obrazovnim ustanovama u Republici Hrvatskoj. Također, Ministarstvo znanosti i obrazovanja predložilo je da Centar izradi

ispit za provjeru znanja hrvatskoga jezika na razini C (razina B2 i razina C razine su ZEROJ-a). Centar je suglasan s prijedlogom Ministarstva znanosti i obrazovanja te je potom obavijestio Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava da će izradu ovoga ispita uvrstiti u svoj program rada. Ispit za provjeru znanja hrvatskoga jezika na razini C izrađen je u Centru u 2018. godini.

Rezultati

Centar je u 2017. i 2018. godini nastavio s izradom ispita za djecu/učenike koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik. Kao rezultat toga procesa u 2018. godini izrađen je ispit za učenike osnovne škole koji nedostatno znaju hrvatski jezik. Ispitni materijal toga ispita sadrži ispitnu knjižicu s ilustracijama, priručnik s ispitnim materijalom, list za odgovore i zvučni zapis. Osnovne će škole ispit početi primjenjivati od 2019. godine.

Ispit za djecu koja ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u osnovnoj školi koji se primjenjuje od 2014. godine provodio se i u 2018. godini. U 2018. godini ispitano je 128 učenika.

Centar je za sve osnovne i srednje škole izradio anketni upitnik kojemu je cilj prikupiti točne podatke o broju učenika koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik te prikupiti podatke o njihovim jezičnim iskustvima i navikama. Podatci iz toga upitnika poslužit će Centru da sastavi kvalitetne i svrhovite ispitne materijale te da organizira provedbu ispitivanja učenika koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik.

Ispit hrvatskoga jezika na razini B2 za upis stranih državljana u prvu, odnosno u drugu godinu preddiplomskoga stručnog studija te specijalističkoga diplomskog stručnog studija sukladno odlukama visokih učilišta proveden je u ljetnome roku u srpnju i u jesenskome roku u rujnu 2018. godine. U ljetnome je roku taj ispit polagalo osam pristupnika, a u jesenskome roku jedan pristupnik.

Centar je u 2017. godini započeo s izradom standardiziranoga ispita za provjeru znanja iz hrvatskoga jezika na razini C (najviša razina ZEROJ-a Akcijskoga plana u području reguliranih profesija u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2018. godine). Centar je dosad izradio nacrt standardiziranoga ispita za provjeru znanja hrvatskoga jezika na razini C. Ovaj je ispit završen i pripremljen za recenziju u 2019. godini.

Projekt *Izrada i provedba ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operationome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

8.

Nacionalni ispiti

8.1. Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja

Sažetak

Unapređenje kvalitete obrazovanja i učinkovito ulaganje sredstava u obrazovanje navedeni su kao ključni ciljevi u *Europskome strateškom okviru za obrazovanje i osposobljavanje 2020.* U većini se obrazovnih sustava u Europskoj uniji, ali i šire sustavno promiče kultura kvalitete obrazovanja te se razvijaju mehanizmi koji omogućuju nastavnicima, obrazovnim ustanovama i obrazovnoj politici da preuzmu odgovornost i da trajno rade na unapređenju kvalitete svih aspekata obrazovnoga sustava. Jedan od temeljnih mehanizama uspostave cjelovitoga sustava za praćenje kvalitete obrazovanja jesu nacionalni ispiti odnosno standardizirani ispiti kojima je cilj utvrditi postignuća učenika u temeljnim znanjima u ključnim dijelovima obrazovnih ciklusa. Stoga je Centar u skladu sa svojim ovlastima pripremio projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. Predloženi projekt ima tri osnovne sastavnice. Razvoj sustava nacionalnih ispita i izrada aplikacijskoga sustava za izradu ispita i provedbu ispitivanja prve su dvije sastavnice projekta. Dio aplikacijskoga sustava za izradu i provedbu ispita upotrijebit će se za to da se zadatci s metrijskim i sadržajnim karakteristikama učine dostupnima nastavnicima kako bi unaprijedili svoje unutarnje vrednovanje, što je treća sastavnica projekta. Ovim bi se projektom u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske trebali uvesti nacionalni ispiti kao trajni mehanizam praćenja kvalitete obrazovnoga sustava. U 2018. godini izrađeni su dokument *Model sustava nacionalnih ispita* i ispitne specifikacije za nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika i Matematike te predmetnoga područja prirodoslovlja.

Rezultati

Centar je u 2018. godini nastavio s aktivnostima projekta *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. Izrađen je i tiskan dokument *Model sustava nacionalnih ispita*. Taj je dokument okvir na koji se Centar oslanja u pripremi i provedbi nacionalnih ispita, a namijenjen je učiteljima, nastavnicima, odgojno-obrazovnim ustanovama, obrazovnim stručnjacima, donositeljima obrazovnih politika i zainteresiranoj javnosti kao važna informacija o jednome od načina osiguravanja kvalitete u odgojno-obrazovnome sustavu i o odgovornosti pojedinih dionika u procesima osiguravanja kvalitete. *Model sustava nacionalnih ispita* izrađen je suradnjom zaposlenika Centra i članova povjerenstva koje čine ugledni znanstvenici i obrazovni stručnjaci iz ostalih agencija u obrazovanju i Ministarstva znanosti i obrazovanja te čini okvir za sustavno uvođenje nacionalnih ispita u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske.

U 2018. godini također su imenovani članovi stručne radne skupine koji će prilagoditi ispitne specifikacije i popratne materijale za nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika te članovi stručne radne skupine koji će izraditi ispitne specifikacije i popratne materijale za nacionalne ispite iz Matematike i predmetnoga područja prirodoslovlja. Prilagođene su ispitne specifikacije i popratni materijali za nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika za peti razred osnovne škole (nastavni sadržaji zaključno sa završetkom četvrtoga razreda) i osmi razred osnovne škole (nastavni sadržaji zaključno sa završetkom

sedmoga razreda) u kojima će se provoditi ispitivanja. Također, izrađene su ispitne specifikacije i popratni materijali za peti razred osnovne škole (nastavni sadržaji Matematike i predmetnoga područja prirodoslovlja sa završetkom četvrtoga razreda), osmi razred osnovne škole (nastavni sadržaji Matematike zaključno sa završetkom sedmoga razreda) i prvi razred srednje škole (nastavni sadržaji predmetnoga područja prirodoslovlja zaključno sa završetkom osmoga razreda) u kojima će se provoditi ispitivanja pojedinih predmeta/područja.

Projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

8.2. Nacionalni ispiti iz Hrvatskoga jezika za osnovnu i srednju školu

Sažetak

Nacionalni ispiti jedan su od temeljnih mehanizama za uspostavu cjelovitoga sustava za praćenje kvalitete obrazovanja. To su standardizirani ispiti kojima je cilj utvrditi postignuća učenika u temeljnim znanjima i kompetencijama u ključnim dijelovima obrazovnih ciklusa. Glavna je značajka nacionalnih ispita ispitivanje i mjerenje onoga što učenici mogu, a ne samo onoga što (činjenično) znaju. Stoga ispitom ne trebaju biti obuhvaćeni svi sadržaji/ishodi nastavnoga plana i programa ili kurikula, već pojedini aspekti programa ili kurikula koji ukazuju na funkcionalne kompetencije učenika.

Centar provodi nacionalne ispite s ciljem sustavnoga praćenja i osiguravanja kvalitete u odgojno-obrazovnome sustavu. Predviđeno je da se nacionalni ispiti ne provode svake godine, već periodički, tj. svakih nekoliko godina (ciklus od četiri godine). Svakomu će glavnom ispitivanju prethoditi probno ispitivanje zadataka radi utvrđivanja valjanosti i pouzdanosti zadataka i procedura ispitivanja, što je u potpunosti u skladu sa suvremenim standardima razvoja standardiziranih ispita.

Centar je u 2018. godini izradio dokument *Model sustava nacionalnih ispita* prema kojemu od 2018. do 2022. godine planira prvi ciklus sustavne provedbe nacionalnih ispita koji uključuje sedam ispita u osnovnoj i srednjoj školi. Za ispitivanje su odabrana dva nastavna predmeta (Hrvatski jezik i Matematika) i predmetno područje prirodoslovlja (sadržaji iz područja fizike, kemije, biologije, prirode i fizičke geografije te sadržaji iz predmeta Priroda i društvo). Ispitivanja pojedinih predmeta/područja na reprezentativnome uzorku učenika u sklopu ovoga projekta provest će se u petim razredima (nastavni sadržaji svih triju predmeta/područja zaključno sa završetkom četvrtoga razreda), osmim razredima osnovne škole (nastavni sadržaji Hrvatskoga jezika i Matematike zaključno sa završetkom sedmoga razreda), prvim razredima srednje škole (nastavni sadržaji prirodoslovlja zaključno sa završetkom osmoga razreda) i trećim razredima srednje škole (nastavni sadržaji Hrvatskoga jezika zaključno sa završetkom drugoga razreda). U 2018. započete su aktivnosti vezane uz razvoj svih triju ispita iz Hrvatskoga jezika.

Rezultati

U skladu s dokumentom *Model sustava nacionalnih ispita* koji je izradio Centar u 2018. godini započeta je izrada triju nacionalnih ispita iz Hrvatskoga jezika u osnovnoj i srednjoj školi.

Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika u trećim razredima srednje škole

U 2018. godini imenovana stručna radna skupina i stručni tim Centra izradili su ispitnu specifikaciju i zadatke za ispit u trećemu razredu srednje škole. Ispitom iz

Hrvatskoga jezika ispituju se trajna znanja koja su učenici stekli do kraja drugoga razreda srednje škole. Ispitna specifikacija predviđa tri ispitna područja: čitanje s razumijevanjem, pisanje i upotrebu jezika u kontekstu. Sastavljeno je oko 200 zadataka. Stručni tim Centra sastavio je i popratne upitnike za učenike i za nastavnike. Na temelju toga ispitnoga materijala provedeno je probno ispitivanje iz Hrvatskoga jezika u trećemu razredu četverogodišnjih i petogodišnjih srednjih škola. Cilj je probnoga ispitivanja iz Hrvatskoga jezika utvrditi razine postignuća učenika trećih razreda srednjih škola u temeljnim znanjima iz Hrvatskoga jezika. Probno ispitivanje provedeno je od 26. do 30. studenoga 2018. godine. Centar je uputio poziv srednjim školama s četverogodišnjim programima da se dragovoljno uključe u probno ispitivanje iz Hrvatskoga jezika. Za ispitivanje se prijavilo 214 srednjih škola iz svih županija. Stručnjaci Centra u tim su školama slučajnim odabirom odredili 428 razrednih odjela, odnosno 8622 učenika. U tih 214 škola predaje 938 nastavnika Hrvatskoga jezika za koje su pripremljeni anketni upitnici. Svi će podatci biti obrađeni u prvoj polovini 2019. godine. Točni podatci o broju učenika i nastavnika koji su pristupili ispitivanju bit će objavljeni u izvješčaju o probnome ispitivanju iz Hrvatskoga jezika u trećemu razredu srednje škole. Svaka će škola koja je sudjelovala u probnome ispitivanju dobiti svoje skupne rezultate. Centar će na temelju rezultata probnoga ispitivanja izraditi instrumente, popratne materijale i procedure za glavno ispitivanje planirano 2021. godine.

Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika u petim i osmim razredima osnovne škole

U 2018. godini imenovana je stručna radna skupina koja je sa stručnim timom Centra izradila ispitne specifikacije za nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika u petim i u osmim razredima osnovne škole. Te ispitne specifikacije povezane su sa specifikacijom nacionalnoga ispita iz Hrvatskoga jezika u srednjoj školi. Sve tri specifikacije čine okvir za nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika u osnovnoj i srednjoj školi.

Projekt *Nacionalni ispiti iz Hrvatskoga jezika za osnovnu i srednju školu* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

8.3. Nacionalni ispiti iz Matematike za osnovne škole

Nacionalni ispiti iz Matematike provodili su se od 2011. do 2014. godine u sklopu projekta *Nacionalni ispiti u osnovnim školama – Matematika*. Cilj je projekta bio ispitati razine znanja, vještina i sposobnosti učenika iz Matematike na kraju osnovnoškolskoga obrazovanja i utvrditi potencijalne probleme u usvajanju znanja i kompetencija iz Matematike tijekom osnovnoškolskoga obrazovanja. Informacije proizišle iz kvalitativne i kvantitativne analize značajno će pridonijeti razumijevanju, unapređivanju i razvoju sustava matematičkoga obrazovanja. Time bi taj projekt bio završen kao samostalni projekt, a bio bi uklopljen u novi veliki projekt Centra *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja* u sklopu kojega je već izrađen dokument *Model sustava nacionalnih ispita*. Prema tom dokumentu izrađivali bi se i provodili nacionalni ispiti iz Matematike u petim i osmim razredima osnovne škole.

Zbog toga je prema tom dokumentu na temelju javnoga poziva formirana stručna radna skupina za izradu nacrtu nacionalnih ispita iz Matematike. Članovi te skupine, koji dolaze iz primarnoga, sekundarnoga i tercijarnoga obrazovanja, napravili su strukture i nacрте tih dvaju ispita na temelju kojih će se izraditi i ispitni katalozi za te ispite.

Projekt *Nacionalni ispiti iz Matematike za osnovne škole* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

8.4. Nacionalni ispiti iz Geografije za osnovne škole

Sažetak

Nacionalni ispiti ključni su za vrednovanje obrazovnih postignuća, praćenje sustava obrazovanja te informiranje svih dionika obrazovnog sustava o postignućima učenika. U školskoj godini 2007./2008. provedeno je jedino nacionalno ispitivanje iz Geografije u kojemu su sudjelovali učenici osmih razreda. Pritom su se osim iz Geografije provjeravala znanja, vještine i sposobnosti učenika iz Fizike, Biologije, Kemije, Povijesti, Hrvatskoga jezika i stranoga jezika u redovitoj nastavi kao i osposobljenost učenika za rješavanje problemskih zadataka koji zahtijevaju integraciju sadržaja u prirodoslovnome i prirodoslovno-društvenome području. S obzirom na važnost osnovnoga školstva i njegovu temeljnu ulogu u sustavu odgoja i obrazovanja, nužno je sustavom nacionalnih ispita nastaviti vrednovanje obrazovnih postignuća u osnovnoj školi. Važno je stalno i sustavno razvijati i unapređivati metodologiju te formirati standarde kvalitete i postignuća kao temelje kvalitetnoga obrazovanja. Time bi se omogućilo kontinuirano praćenje i dobivanje valjanih, pouzdanih i objektivnih pokazatelja o funkcioniranju osnovnoškolskoga sustava. Nacionalni ispiti iz Geografije provedeni u školskoj godini 2007./2008. pokazali su da su postignuća učenika na vrlo visokoj razini ako se ispituju činjenice/pojmovi. Rezultati ispitivanja ostvarenosti funkcionalnih zadataka nastave i primjene činjeničnoga znanja u novim situacijama te rezultati ispitivanja konceptualnoga i proceduralnoga znanja i kognitivnih razina primjene i analize niži su od očekivanih. Takvi su rezultati posljedica nedovoljnoga angažmana učenika, ali i načina poučavanja i uvjeta u kojima se nastava izvodi.

Stoga se je nametnula potreba za ponovnim utvrđivanjem trenutačno dostignutih trajnih znanja i geografskih vještina iz Geografije u osnovnoj školi. U studenome 2018. godine proveden je nacionalni ispit iz Geografije (probno ispitivanje) među učenicima osmih razreda u 34 osnovne škole u kojemu je sudjelovalo ukupno 1757 učenika (86 % učenika osmih razreda tih škola).

Rezultati

Centar je tijekom 2018. godine realizirao sve predviđene aktivnosti za provedbu nacionalnih ispita iz Geografije za osnovnu školu.

U travnju 2018. godine objavljen je Javni poziv i donesena je Odluka o imenovanju stručne radne skupine za izradu nacionalnoga ispita iz Geografije za osnovnu školu. U svibnju 2018. godine izrađeni su dokumenti sadržajne strukture i nacrti ispita odnosno ispitne specifikacije. Od svibnja do kolovoza stručna radna skupina izradila je ukupno 700 zadataka od kojih je 180 raspoređeno u šest ispitnih inačica za nacionalni ispit iz Geografije (probno ispitivanje).

Ključne aktivnosti provedbe projekta u 2018. godini bile su izrada novih zadataka za predtestiranje, izrada šest ispitnih inačica i popratnoga ispitnog materijala (upitnici za učenike i učitelje), metodološka i sadržajna recenzija ispita, lektura, prijelom i

korektura, grafičko oblikovanje ispitnih knjižica, izrada uzorka za pretestiranje, tisak ispitnih materijala, izrada obrazaca potrebnih za provedbu ispita i provedba pretestiranja (upute za ispitivanje, obrazac za vođenje zapisnika tijekom ispitivanja).

Uzorak osnovnih škola i učenika osmih razreda koji će sudjelovati u ispitivanju napravljen je na temelju uzorka međunarodnoga TIMSS istraživanja te su odabrane škole pismeno obaviještene o provedbi nacionalnih ispita. Prije provedbe ispitivanja komuniciralo se sa školama i ispitnim koordinatorima zbog organizacije ispitivanja, usklađeni su popisi učenika odabranih za uzorak, obaviješteni su učenici i učitelji o svim pojedinostima i poslane su upute o ispitivanju u škole.

Nacionalni ispit iz Geografije (probno ispitivanje) proveden je na uzorku učenika osmih razreda osnovnih škola 29. studenoga 2018. godine u 8.00 ili u 14.00 sati. Provedba ispita trajala je dva školska sata. Za rješavanje ispita bilo je predviđeno 60 minuta bez stanke, a preostalo vrijeme bilo je predviđeno za popunjavanje upitnika za učenike i pripremu ispitivanja (podjelu ispitnih materijala, čitanje uputa i sl.). Nakon provedenoga ispitivanja među učenicima osmih razreda proveden je upitnik za učitelje Geografije. U provedbi ispita sudjelovali su učenici Osnovne škole Vukovina, Osnovne škole Bistra, Osnovne škole Konjščina, Osnovne škole Katarina Zrinska Mečenčani, I. osnovne škole Varaždin, VII. osnovne škole Varaždin, Osnovne škole Veliki Bukovec, Osnovne škole „Braća Radić“, Koprivnica, Osnovne škole „Rikard Katalinić Jeretov“, Opatija, Osnovne škole „Milan Brozović“, Kastav, Osnovne škole „Vladimir Nazor“, Virovitica, Osnovne škole „Bogoslav Šulek“, Slavonski Brod, Osnovne škole Šime Budinića, Zadar, Osnovne škole „Grigor Vitez“, Osijek, Osnovne škole Tenja, Osnovne škole Kneževi Vinogradi, Osnovne škole Josipa Kozarca, Vinkovci, Osnovne škole Julija Benešića, Ilok, Osnovne škole Gornja Poljica, Dolac Donji, Osnovne škole Kneza Trpimira, Kaštel Gomilica, Osnovne škole Skalice, Split, Osnovne škole Mejaši, Split, Osnovne škole Centar, Pula, Osnovne škole – Scuola Elementare Milana Šorga, Oprtalj – Portole, Osnovne škole Marina Držića, Dubrovnik, Osnovne škole Župa Dubrovačka, Mlini, Osnovne škole Strahoninec, Osnovne škole Antuna Mihanovića, Zagreb, Osnovne škole Antuna Gustava Matoša, Zagreb, Osnovne škole Frana Krste Frankopana, Zagreb, Osnovne škole Gornje Vrapče, Zagreb, Osnovne škole Jure Kaštelana, Zagreb, I. osnovne škole Dugave, Zagreb i Osnovne škole Borovje, Zagreb.

Ocjenjivanje ispita provedeno je 7. i 8. prosinca 2018. godine. Imenovano je 20 ocjenjivača i dva moderatora ocjenjivanja koji su ocijenili 1757 ispita te su ocijenjeni ispiti skenirani i proslijeđeni na daljnju obradu rezultata. Prikupljeno je 50 upitnika za učitelje Geografije koji su također uključeni u obradu rezultata.

Projekt *Nacionalni ispit iz Geografije za osnovne škole* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

8.5. Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Tehničar za računalstvo i Prodavač

Sažetak

U 2018. godini Centar je nastavio s razvojem stručno-teorijskih ispita za kvalifikaciju Tehničar za računalstvo (razina 4.2.) i za kvalifikaciju Prodavač (razina 4.1.) Tim će se ispitima vanjski vrednovati kompetencije učenika prema kriterijima propisanim u standardu zanimanja i standardu kvalifikacije odnosno u kurikulumima pojedine strukovne kvalifikacije. Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju sustavu obrazovanja pružaju povratne informacije o rezultatima usvojenosti ishoda učenja na nacionalnoj razini ili reprezentativnome uzorku, a školama pružaju povratnu informaciju o razini usvojenosti ishoda učenja te na taj način mogu imati važnu ulogu u osiguravanju kvalitete obrazovanja tih kvalifikacija. Stoga bi se uvođenjem tih nacionalnih ispita povećala kvaliteta strukovnoga obrazovanja i konkurentnost pojedinih kvalifikacija na tržištu rada, a istodobno bi se ojačao sustav strukovnoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Rezultati

U 2018. godini pripremljeni su ispitni materijali za ispite iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanja Tehničar za računalstvo i Prodavač (teorijski dio ispita). Završene su ispitne specifikacije u kojima se navode nastavni sadržaji iz obvezatnih strukovnih modula koji se ispituju i način na koji se ti sadržaji ispituju za zanimanje Tehničar za računalstvo (teorijski dio ispita) i za zanimanje Prodavač. Također, izrađeni su ispitni katalozi kao temeljni dokumenti u kojima se jasno opisuje što će se i na koji način ispitivati u ispitima, a usklađeni su sa strukovnim kurikulumima za stjecanje kvalifikacije Tehničar za računalstvo i kvalifikacije Prodavač prema obvezatnim strukovnim modulima. Ispitni katalozi sadrže potrebne informacije i detaljna objašnjenja o obliku i sadržaju ispita te je jasno određeno što se od pristupnika očekuje u ispitima.

Stručne radne skupine za kvalifikacije Tehničar za računalstvo i Prodavač sudjelovale su u edukaciji o izradi zadataka i ispita koju su održali zaposlenici Centra. Potom su stručne radne skupine izradile zadatke koji su metodološki i stručno recenzirani. Zadatci su dorađeni sukladno komentarima recenzenata. Nakon zadataka izrađene su četiri ispitne inačice za svaku od navedenih dviju kvalifikacija i ujednačene su s obzirom na propozicije u ispitnim specifikacijama.

Projekt *Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Tehničar za računalstvo i Prodavač* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

8.6. Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Zdravstvena njega

Zdravstvena njega – ispit vještina

Sažetak

Specifični ciljevi koji su definirani u okviru provedbe ispita vještina iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege jesu odrediti područja ispitivanja i popis vještina koje će se provjeravati, napraviti opis postupaka za izvođenje svake vještine, ispitne specifikacije i primjere zadataka za ispitivanje vještina te provesti pilot-istraživanje za provjeru karakteristika ispitnih zadataka kod učenika petih razreda srednjih škola koje provode program za stjecanje kvalifikacija Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege.

Svrha je projekta razviti standardizirane ispite vještina kojima se provjerava razina usvojenosti nastavnih sadržaja i kompetencija pristupnika iz obvezatnih strukovnih modula u skladu s općim načelima struke. Rezultati ispitivanja pomoći će prije svega školama, ali i učenicima da dobiju točnu, valjanu i pravodobnu informaciju o razini usvojenosti znanja definiranih Strukovnim kurikulumom za stjecanje kvalifikacije Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege.

Rezultati

Centar je tijekom 2018. godine realizirao sve predviđene aktivnosti za provedbu ispita vještina iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege.

Ključne aktivnosti bile su dorada ispitnih specifikacija, izrada zadataka za provjeru vještina te provedba pilot-istraživanja za provjeru karakteristika praktičnih zadataka.

Prema planiranim aktivnostima i očekivanim ishodima Centar je sa Školom za medicinske sestre Mlinarska dogovorio termin provedbe pilot-istraživanja te su odabrane vještine koje će se ispitivati i zadatci za provjeru tih vještina.

Pilot-istraživanje provedeno je 10. i 11. prosinca 2018. godine. Tijekom dva dana provedbe ispita vještina testirano je deset vještina (po dvije vještine iz svakoga od šest odabranih područja ispitivanja: *Opća načela zdravlja i njege, Zdravstvena njega – opća, Zdravstvena njega – specijalna u četvrtoj godini učenja, Zdravstvena njega kirurškoga bolesnika – opća, Zdravstvena njega zdravoga djeteta i adolescenta te Zdravstvena njega bolesnoga djeteta i adolescenta*).

U ispitivanju je sudjelovalo 30 učenika, po 15 učenika iz dvaju petih razreda te šest članova stručne radne skupine koji su pripremali prostor za izvođenje zadataka i vrednovali izvedbu postupaka za sve zadatke.

Nakon provedbe pilot-istraživanja sadržajno su se dorađivali zadatci koji su se testirali.

Zdravstvena njega – teorijski ispit

Sažetak

Specifični ciljevi koji su definirani u okviru provedbe teorijskoga ispita iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege jesu izraditi inačicu ispita prema ispitnome katalogu koji je temeljni dokument ispita i u kojemu je jasno opisano što će se i na koji način ispitivati u ispitnu, provesti ispitivanje i implementirati provedbu u srednjim školama koje provode program za stjecanje kvalifikacija Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege, dostaviti rezultate školama te usuglasiti jedinstveni način provedbe i vrednovanja teorijskoga ispita iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege na nacionalnoj razini u školskoj godini 2018./2019.

Svrha je projekta razviti standardizirane teorijske ispite kojima se provjerava razina usvojenosti nastavnih sadržaja i kompetencija pristupnika iz obvezatnih strukovnih modula u skladu s općim načelima struke. Rezultati ispitivanja pomoći će prije svega školama, ali i učenicima da dobiju točnu, valjanu i pravodobnu informaciju o razini usvojenosti znanja definiranih Strukovnim kurikulumom za stjecanje kvalifikacije Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege.

Rezultati

Centar je tijekom 2018. godine realizirao sve predviđene aktivnosti za provedbu teorijskoga ispita iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege.

Ključne aktivnosti provedbe ispita bile su dorada ispitnoga kataloga, izrada ispita i popratnoga ispitnog materijala, metodološka i sadržajna recenzija ispita, grafičko oblikovanje ispitnoga kataloga i ispitne knjižice, izrada uzorka za prikupljanje podataka, tisak ispitnih materijala, izrada obrazaca potrebnih za provedbu ispita, provedba ispitivanja, analiza podataka i slanje postignutih rezultata školama.

Prema planiranim aktivnostima i očekivanim ishodima Centar je sa školama dogovorio termin provedbe ispita, doraden je ispitni katalog, napravljene su ispitne specifikacije, odabrani su zadatci najboljih psihometrijskih karakteristika, sastavljen je ispit koji je proveden u svim školama Republike Hrvatske s programom Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege te su izrađena izvješća o rezultatima koja su potom upućena školama.

Ispitom se provjeravala razina usvojenosti nastavnih sadržaja i kompetencija pristupnika u skladu s općim načelima struke te razina usvojenosti algoritama intervencija u skladu sa standardima i kompetencijama iz temeljnih društvenih znanosti u sestrinstvu (*Etika u sestrinstvu*), javnoga zdravstva i zdravstvene zaštite (*Opća načela zdravlja i njege*) i sestrinske skrbi (*Zdravstvena njega – opća, Zdravstvena njega – specijalna u četvrtj godini učenja, Zdravstvena njega kirurškoga bolesnika – opća, Zdravstvena njega zdravoga djeteta i adolescenta, Zdravstvena njega bolesnoga djeteta i adolescenta*).

Provedeni ispit sastojao se od jedne ispitne cjeline i sadržavao je 74 zadatka zatvorenoga tipa.

U Centru je 16. travnja 2018. godine održan sastanak ravnatelja medicinskih škola uključenih u ispitivanje i predstavnika visokih učilišta koji imaju program Sestrinstvo. Ciljevi sastanka bili su provedba teorijskoga ispita iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege predviđena za listopad 2018. godine, vrednovanje rezultata ispita, motivacija učenika za pristupanje ispitu, razvoj ispita i vještina iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege i informiranje predstavnika visokih učilišta koji imaju program Sestrinstvo o ispitu te motiviranje tih istih predstavnika za uključivanje rezultata navedenoga ispita pri upisu u njihove programe.

Ispit iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege proveden je 4. listopada 2018. godine. Ispitni materijali pripremljeni su za 1041 učenika, a ispit je polagalo 1011 učenika odnosno 97 % od ukupnoga broja učenika petih razreda.

U provedbi ispita sudjelovali su učenici Srednje škole Pregrada, Srednje škole Bedekovčina, Srednje škole Viktorovac, Sisak, Medicinske škole Karlovac, Srednje škole u Maruševcu s pravom javnosti, Medicinske škole Varaždin, Srednje škole Koprivnica, Medicinske škole u Rijeci, Tehničke škole Virovitica, Srednje škole Pakrac, Srednje medicinske škole Slavonski Brod, Medicinske škole Ante Kuzmanića, Zadar, Medicinske škole Osijek, Medicinske škole Šibenik, Zdravstvene i veterinarske škole dr. Andrije Štampara, Vinkovci, Zdravstvene škole Split, Medicinske škole Dubrovnik, Srednje škole Čakovec – izdvojena lokacija županijska bolnica Čakovec, Škole za medicinske sestre Mlinarska, Zagreb, Škole za medicinske sestre Vinogradska, Zagreb, Škole za medicinske sestre Vrapče, Zagreb, Medicinske škole Pula i Medicinske škole Bjelovar.

Centar je tijekom listopada i studenoga 2018. godine unosio i analizirao podatke, a škole su rezultate svojih učenika dobile u prosincu 2018. godine.

Projekt *Nacionalni ispiti u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju – Zdravstvena njega* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

8.7. Pilot-projekt: E-ispitivanje Informatike i Fizike za sedmi razred osnovne škole

Centar je u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja osmislio i proveo pilot-projekt *E-ispitivanje Informatike i Fizike za sedmi razred osnovne škole*. Cilj je bio pilotirati *online* način ispitivanja putem računala te procijeniti znanja i postignuća učenika sedmih razreda iz dijela gradiva Informatike i Fizike. Pilot-projekt osmislili su i proveli stručnjaci Centra u suradnji sa stručnom radnom skupinom koja se sastojala od stručnjaka iz Informatike i Fizike.

E-ispitivanje podrazumijeva provedbu ispita putem računala, a tijekom toga ispitivanja korištene su specijalizirane platforme za ispitivanje. Ispiti se mogu provoditi lokalno, školskim intranetom ili internetom, a u ovome pilot-projektu proveli su se internetom putem *web*-preglednika u *online* okruženju. Platforma za e-ispitivanje korištena u ovome pilot-projektu naziva se *Assessment Master*, a osigurala ju je tvrtka SoNET iz Australije. *Assessment Master* cjelovito je i integrirano softversko rješenje za *online* ispitivanje i vrednovanje te pruža podršku i e-ocjenjivanju.

Pilot-projekt sastojao se od triju glavnih aktivnosti:

- planiranja i pripreme instrumenata i materijala
- pretestiranja ispitne tehnologije i provedbe glavnoga ispitivanja
- obrade i pripreme rezultata, izrade izvještaja i prilagodbe materijala.

Planiranje je započelo u veljači 2018. godine, a u ožujku i travnju su se intenzivno razvijali instrumenti i pripremali materijali te se komuniciralo sa školama. Predtestiranje u sklopu pilot-projekta provedeno je 18. travnja 2018. godine u trima školama i obuhvatilo je 47 učenika. Glavno ispitivanje provedeno je 27. travnja 2018. godine u 161 školi i obuhvatilo je 2068 učenika.

U svibnju 2018. godine započelo je e-ocjenjivanje i obrada rezultata ispitivanja. Ocjenjivanje je završeno sredinom svibnja nakon čega su obrađeni rezultati učenika. Rezultati učenika obrađeni su i pripremljeni do kraja svibnja te su dostavljeni školama. Usporedno s pripremom i obradom rezultata učenika započele su i primarne analize upitnika za učenike i upitnika za školske koordinatore. Primarne analize upitnika završene su u lipnju 2018. godine.

Projekt *Pilot-projekt: E-ispitivanje Informatike i Fizike za 7. razred osnovne škole* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda* u *Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.

Međunarodna istraživanja

9.1. ICCS 2016./ICCS 2022.

Sažetak

Svrha je međunarodnoga istraživanja građanskoga odgoja i obrazovanja u različitim zemljama istražiti načine na koje su mladi ljudi spremni preuzeti ulogu građana u 21. stoljeću. Istraživanje uključuje ispitivanje znanja učenika u području građanstva, ispitivanje volje učenika za uključivanje u teme u području građanstva, ispitivanje stavova učenika povezanih s pitanjima u području građanstva i ispitivanje širega konteksta tema iz područja građanstva. Tijekom školske godine 2015./2016. građanski odgoj i obrazovanje uveden je kao međupredmetna tema u sve osnovne i srednje škole Republike Hrvatske. Prema prijedlozima novih kurikula iz 2017. i 2018. godine Građanski odgoj i obrazovanje predložen je kao jedan od sedam međupredmetnih sadržaja uz teme: *Učiti kako učiti*, *Poduzetništvo*, *Osobni i socijalni razvoj*, *Zdravlje*, *Održivi razvoj* i *Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije*. Ovo istraživanje omogućit će bolji uvid u kompetencije učenika iz područja građanskoga odgoja i obrazovanja te u njihovo buduće društveno djelovanje.

U istraživanju provedenome 2016. godine sudjelovala su 24 obrazovna sustava s više od 94 000 učenika, 37 000 učitelja i 3800 osnovnih škola. U Hrvatskoj je ispit znanja, upitnik za učenike i dodatni europski upitnik za učenike popunilo oko 4000 učenika osmih razreda. Također, u istraživanju je sudjelovalo oko 3000 učitelja i 176 ravnatelja osnovnih škola.

U studenome 2017. godine svjetskoj su javnosti predstavljeni rezultati istraživanja kojima je cilj pružiti bolje uvide u učenje i poučavanje u ovome području. Također, rezultati istraživanja pružaju mogućnost međunarodne komparacije i poboljšanja nacionalne metodologije uvođenja, provedbe i vanjskoga vrednovanja građanskoga odgoja i obrazovanja. Tijekom 2018. godine nastavljeno je izvještavanje o rezultatima te su započete pripreme za novi ciklus provedbe 2022. godine. U narednome ciklusu ICCS 2022. očekuje se veći odaziv zemalja sudionica.

Rezultati

U prethodnome je razdoblju Republika Hrvatska ispunila preuzete međunarodne obveze te provela glavno ispitivanje i izvijestila o rezultatima. Više informacija o ICCS 2016. rezultatima nalazi se na poveznici <https://www.ncvvo.hr/medunarodna-istrasivanja/iccs/>.

Također, posljednji sastanak nacionalnih koordinatera u ICCS 2016. ciklusu istraživanja održan je u lipnju 2017. godine u Zadru. Taj je susret međunarodnih partnera ujedno predstavljao i prvi sastanak nacionalnih koordinatera u ICCS 2022. ciklusu istraživanja. Za oba je ciklusa plaćanje projektne članarine IEA sufinancirala Europska komisija.

Centar je u 2017. i 2018. godini objavio više tiskanih i elektroničkih publikacija o rezultatima istraživanja ICCS 2016.: *Okvir provedbe istraživanja ICCS 2016.*, *Europski izvještaj ICCS 2016. – Percepcije mladih o Europi u vrijeme promjena* i *Međunarodni izvještaj ICCS*

2016. – *Postati građanin svijeta koji se mijenja. Nacionalni izvještaj o rezultatima učenika Republike Hrvatske* posljednja je u nizu publikacija u sklopu izvještavanja o rezultatima provedbe istraživanja ICCS 2016.

Projekt međunarodno istraživanje ICCS 2016./ICCS 2022. povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.2. OECD/PISA 2018.

Sažetak

PISA (*Programme for International Student Assessment*) najveće je svjetsko obrazovno istraživanje koje provodi Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) od 2000. godine. Svrha je PISA istraživanja pružanje informacija o kvaliteti obrazovanja petnaestogodišnjih učenika kroz ispitivanje ključnih znanja i kompetencija nužnih za potpuno i aktivno sudjelovanje u današnjemu društvu. Sudjelovanjem u istraživanju zemlje sudionice prikupljaju međunarodno usporedive podatke o postignućima učenika u području čitalačke, matematičke i prirodoslovne pismenosti kao i o kontekstualnim čimbenicima koji utječu na ishode učenja.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske iz 2003. godine Republika Hrvatska priključila se PISA istraživanju 2006. godine i od tada je sudjelovala u svim ciklusima istraživanja, čime je omogućeno praćenje trendova odnosno promjena u postignućima učenika tijekom vremena.

Ciklus PISA 2018. sedmi je ciklus istraživanja u svijetu u kojemu je sudjelovalo 80 zemalja. Osim čitalačke pismenosti kao glavnoga ispitnog područja te matematičke i prirodoslovne pismenosti kao sporednih područja ispitivane su i globalne kompetencije učenika.

Rezultati

Tijekom 2018. godine provedeno je glavno istraživanje ciklusa PISA 2018.

Nakon pripremne faze tijekom koje je napravljena međunarodna verifikacija ispitnih instrumenata i popratnih priručnika i provedeno uzorkovanje škola i učenika od 5. ožujka do 27. travnja 2018. godine ukupno je testirano 6614 učenika iz 179 srednjih škola i iz četiri osnovne škole. U ispitivanju je sudjelovalo i 183 ravnatelja odabranih škola i 5704 roditelja testiranih učenika koji su popunili kontekstualne upitnike. Podatci prikupljeni testiranjem i anketiranjem ispitanika dodatno su obrađeni i uneseni u nacionalnu bazu koja je podnesena međunarodnomu konzorciju u srpnju 2018. godine. Službena međunarodna objava rezultata ciklusa PISA 2018. očekuje se u prosincu 2019. godine.

U 2018. godini posebna pozornost posvećena je diseminaciji rezultata iz prethodnih ciklusa istraživanja, educiranju učitelja, nastavnika i stručnih suradnika te informiranju javnosti. Objavljeno je devet knjižica s primjerima zadataka iz prethodnih PISA ciklusa i uputama za bodovanje odgovora učenika. Prevedena su i postavljena na YouTube stranicu tri kratka OECD-ova filma o PISA programu. Izrađena je nova mrežna stranica (<https://pisa.ncvvo.hr/>) na kojoj se, uz sve informacije o PISA programu, mogu preuzeti i nacionalni izvještaji iz prethodnih ciklusa istraživanja, primjeri zadataka i drugi sadržaji. Krajem godine održan je niz predavanja s radionicama o čitalačkoj pismenosti u PISA-i na međuzupanijskim i županijskim stručnim skupovima za nastavnike i stručne suradnike.

Projekt OECD/PISA 2018. povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.3. OECD/TALIS 2018.

Sažetak

TALIS (*Teaching and Learning International Survey*) je međunarodno obrazovno istraživanje o učenju i poučavanju koje pruža priliku učiteljima, nastavnicima i ravnateljima škola da daju obrazovnim vlastima povratne informacije o učinkovitosti postojeće obrazovne politike vezane uz učenje i poučavanje. Svrha je TALIS istraživanja dobivanje međunarodno usporedive baze podataka o karakteristikama i radnim uvjetima učitelja, nastavnika i ravnatelja, njihovu inicijalnom obrazovanju i stručnom usavršavanju, evaluaciji njihova rada te njihovim stavovima i nastavnim strategijama. Ta baza zemljama sudionicama omogućuje evaluaciju, definiranje i optimiranje postojeće politike usmjerene na razvoj kvalitetne učiteljske radne snage. Nakon sudjelovanja u ciklusu istraživanja TALIS 2013. Republika Hrvatska uključila se i u istraživanje TALIS 2018. Nastavak sudjelovanja Republike Hrvatske u TALIS istraživanju sufinancirala je Europska komisija.

Rezultati

Tijekom 2018. godine provedeno je glavno istraživanje ciklusa TALIS 2018.

Početkom godine napravljena je međunarodna verifikacija svih instrumenata i priručnika te je odabran uzorak od 4360 učitelja od petoga do osmoga razreda osnovnih škola, 3137 nastavnika srednjih škola, 200 ravnatelja osnovnih škola i 150 ravnatelja srednjih škola.

Od 19. ožujka do 14. svibnja 2018. godine provedeno je *online* anketiranje ispitanika. Istraživanju se ukupno odazvalo 85,9 % učitelja od petoga do osmoga razreda osnovnih škola, 95,2 % ravnatelja osnovnih škola, 88,1 % nastavnika srednjih škola i 96,6 % ravnatelja srednjih škola, čime je postignuta zadovoljavajuća stopa odaziva prema međunarodnim standardima.

Pročišćena nacionalna baza podataka podnesena je međunarodnomu konzorciju krajem svibnja 2018. godine. Rezultati istraživanja bit će službeno objavljeni u lipnju 2019. godine.

Tijekom cijele godine velika pozornost posvećena je informiranju javnosti i motiviranju ispitanika za sudjelovanje u istraživanju. Ažurirana je mrežna stranica <https://www.ncvvo.hr/medunarodna-istrazivanja/talis/> na kojoj se uz ostale sadržaje može preuzeti i nacionalni izvještaj iz ciklusa istraživanja TALIS 2013. Odabranim školama distribuirani su letci i motivacijska pisma te je preveden kratki OECD-ov film o TALIS istraživanju.

Projekt *OECD/TALIS 2018.* povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operationome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.4. IEA eTIMSS 2019.

Sažetak

Međunarodnim istraživanjem trendova u znanju matematike i prirodoslovlja (TIMSS) ispituju se znanja i vještine učenika u matematici i prirodoslovlju na međunarodnoj razini. Istraživanje TIMSS provodi se svake četiri godine u četvrtim i/ili osmim razredima osnovnih škola te u četvrtim razredima srednjih škola. Istraživanje se temelji na trima sadržajnim domenama za svako područje i na trima kognitivnim domenama (činjeničnomu znanju, primjeni znanja i zaključivanju). Sadržajne domene odnose se na gradivo koje se ispituje, a u matematici su to domene brojeva, geometrijskih oblika i mjerenja te prikaza podataka, dok su u prirodoslovlju to domene znanosti o životu, fizičkih znanosti i znanosti o Zemlji. U istraživanju se osim ispitnih knjižica primjenjuju i upitnici za učenike, roditelje, učitelje i ravnatelje kojima se prikupljaju podatci o sredstvima za učenje kod kuće, školskome okruženju, metodama poučavanja, kurikulumu, školskoj i razrednoj klimi pogodnoj za učenje i općim socioekonomskim pokazateljima. Istraživanje TIMSS provodi se već 20 godina, a njegovi rezultati pokreću promjene u obrazovnim politikama s ciljem poboljšanja odgojno-obrazovnih sustava diljem svijeta. Imajući u vidu nedovoljnu zastupljenost nekih matematičkih i prirodoslovnih tematskih cjelina na nastavi u odnosu na tematske cjeline koje se ispituju u istraživanju TIMSS, može se zaključiti da su ostvareni rezultati učenika u ciklusima istraživanja TIMSS 2011. i TIMSS 2015. iznimno dobri.

Rezultati

U aktualnome ciklusu istraživanja TIMSS 2019. u Republici Hrvatskoj je prvo 2017. godine, kao dio pripreme prijelaza na e-sustav ispitivanja, provedeno pilot-istraživanje eTIMSS 2019. – istraživanje podudarnosti zadataka. Zaključci pilot-istraživanja ukazali su na to da je ispitivanje istih sadržaja korištenjem dviju različitih metoda rezultiralo nešto boljim rezultatima u klasičnome načinu ispitivanja, dok su e-ispitivanjem postignuti nešto lošiji rezultati. Takav rezultat izraženiji je u području matematike nego u području prirodoslovlja. Nakon toga započele su pripreme za provedbu probnoga istraživanja koje su uključivale uzorkovanje škola, komunikaciju s ravnateljima i koordinatorima te pripremu i distribuciju istraživačkoga materijala. Probno eTIMSS istraživanje 2019. provedeno je od 12. do 28. ožujka 2018. godine. U probnome eTIMSS istraživanju 2019. sudjelovalo je ukupno 78 razrednih odjeljenja iz 48 osnovnih škola diljem Hrvatske. Od ukupno 1455 uzorkovanih učenika četvrtih razreda probnomu eTIMSS istraživanju odazvalo se njih 1302 (odnosno gotovo 90 %). U istome su omjeru prikupljeni i popratni upitnici za učenike i upitnici o učenju u ranoj dobi koje su popunjavali njihovi roditelji/skrbnici. Također, prikupljeno je 46 upitnika za ravnatelje i 78 upitnika za učitelje razredne nastave. Školama koje nisu imale na raspolaganju dostatnu opremu za provedbu e-ispitivanja Centar je osigurao provedbu na računalima (laptopima) i/ili tabletima koje su dostavili zaposlenici Centra. Tijekom provedbe ispitivanja te u skladu s procedurama nacionalnoga osiguravanja

kvalitete provedbe 10 % uključenih škola u cijeloj zemlji posjetili su zaposlenici Centra kako bi prikupili informacije, dojmove i iskustva o provedbi. Baze podataka za Republiku Hrvatsku predane su u predviđenome roku, početkom svibnja 2018. godine, pa su uskoro zaprimljene i povratne informacije o nacionalnoj provedbi probnoga eTIMSS ispitivanja i mjernim karakteristikama istraživačkoga materijala. Nacionalna provedba eTIMSS istraživanja provedena je vrlo kvalitetno zbog čega je Republika Hrvatska pozvana da se priključi aktivnostima skupine zemalja iz regije i pridoneše svojim iskustvom tomu istraživanju. Inicirana je mogućnost dodatnoga regionalnog izvještavanja o rezultatima istraživanja TIMSS 2019. te su održana i prva dva sastanka u organizaciji IEA Amsterdam.

Od rujna 2018. godine započela je komunikacija sa školama koje su odabrane u uzorak za glavno ispitivanje (197 osnovnih škola iz cijele Republike Hrvatske). Odaziv škola u uzorku bio je 100 %, uz uključivanje triju zamjenskih škola te su zatim imenovani školski koordinatori s kojima je započeta intenzivna organizacija provedbe istraživanja.

Istodobno je preveden i prilagođen ispitni materijal (u specijaliziranome IEA programu u e-okruženju) te su prevedene i prilagođene hrvatskomu kontekstu inačice upitnika za učenike, učitelje, ravnatelje i roditelje. U 2019. godini planirana je primjena ispita za učenike u e-obliku kao i primjena *online* upitnika za učitelje i ravnatelje. No, upitnik za učenike i upitnik za roditelje provodi se još uvijek u tiskanome (papir-olovka) obliku.

U prosincu 2018. godine navedeni je istraživački materijal prema planu poslan na međunarodnu verifikaciju prijevoda u IEA Amsterdam.

Projekt IEA eTIMSS 2019. povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

9.5. IEA ePIRLS 2021.

Sažetak

Međunarodno istraživanje razvoja čitalačke pismenosti (*Progress in International Reading Literacy Study* – PIRLS) provodi se u petogodišnjim ciklusima od 2001. godine. Osnovni je cilj PIRLS istraživanja vrednovanje čitalačke kompetencije učenika u dobi od oko 10 godina, ali i praćenje trendova obrazovnih politika i aktivnosti povezanih s čitanjem i pisanjem. Republika Hrvatska se prvi put uključila u PIRLS istraživanje 2011. godine koje je provedeno u 152 osnovne škole (uz sudjelovanje 4784 učenika). Postignuća učenika Republike Hrvatske u PIRLS istraživanju 2011. godine su među prvih deset najboljih rezultata. No, od 57 zemalja koje su sudjelovale u istraživanju u Republici je Hrvatskoj najveći postotak učenika koji ne vole čitati (samo 17 % učenika jako voli čitati, 53 % ih donekle voli čitati, a 29 % ih uopće ne voli čitati). Sredinom 2018. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je odluku o ponovnome uključivanju u aktualni ciklus istraživanja PIRLS 2021. s ciljem mjerenja trendova u čitalačkoj pismenosti nakon 10 godina. Nositelj je toga ciklusa istraživanja u Republici Hrvatskoj Centar, a ono će se u provoditi u e-obliku uz pomoć računala i/ili tableta.

Rezultati

S obzirom na relativno kasno uključanje u projekt, propušteni su prvi i drugi sastanak nacionalnih koordinatora PIRLS 2021. istraživanja. Na tim je sastancima uglavnom bilo riječ o izradi novoga ispitnog materijala za ciklus PIRLS 2021. te su naknadno zaprimljeni svi materijali i informacije. Također, IEA je pozvala Republiku Hrvatsku da se priključi aktivnostima skupine zemalja iz regije i pridonesu svojim iskustvom provedbi PIRLS istraživanja. Inicirana je dodatna mogućnost regionalnoga izvještavanja o rezultatima istraživanja PIRLS 2021. po uzoru na aktivnosti pokrenute u TIMSS istraživanju. Održan je prvi regionalni sastanak u organizaciji IEA Amsterdam u Bratislavi (Republika Slovačka) u prosincu 2018. godine.

Započela je priprema dostupnih promidžbenih materijala o novome ciklusu istraživanja PIRLS 2021. (prijevod i prilagodbe s engleskoga na hrvatski jezik) kao i osvježivanje informacija na mrežnoj stranici Centra na kojoj su dosad bili dostupni samo podatci o istraživanju PIRLS 2011.

Početkom 2018. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja u suradnji s Ministarstvom kulture zadužilo je Centar za dio istraživačkih aktivnosti predviđenih akcijskim planom Nacionalne strategije poticanja čitanja od 2017. do 2022. godine. S tim je ciljem u svibnju osnovano Povjerenstvo za provedbu istraživanja za Nacionalnu strategiju poticanja čitanja odnosno okupljen je tim stručnjaka koji će od 2018. do 2021. godine osmisliti i provesti niz istraživanja na ciljanim razinama osnovnoškolskoga obrazovanja. Povjerenstvo za provedbu istraživanja je u predviđenome mandatu do 31. listopada 2018. godine izradilo Nacrt istraživanja čitalačke pismenosti u osnovnim školama. U njemu je predloženo da se ispitivanje čitalačke pismenosti i čitalačkih

navika učenika provodi u petim i sedmim razredima. U prvim će dvjema godinama provedbe naglasak biti na pripremi i provjeri karakteristika istraživačkoga materijala (ispita za učenike i upitnika za učenike, učitelje i stručne suradnike), a u trećoj će se godini provedbe prikupiti podatci na nacionalno reprezentativnome uzorku učenika petih i sedmih razreda osnovne škole. Suradnjom pojedinih članica Povjerenstva za provedbu istraživanja i zaposlenika Centra (Istraživačko-razvojni odjel, Odjel promicanja kvalitete obrazovanja i Odjel za izdavaštvo) od lipnja do listopada 2018. godine izrađen je materijal za pretprobno ispitivanje u petim razredima. Izrađene su četiri ispitne knjižice s novim polaznim tekstovima i pripadajućim ispitnim zadacima te zadacima iz područja leksika, a upotrijebljene su i dvije dodatne ispitne knjižice koje čine javno dostupni ispitni materijal iz ciklusa PIRLS 2011.

Od rujna 2018. godine započela je komunikacija sa školama iz prigodnoga uzorka škola iz osam županija Republike Hrvatske (riječ je o školama uključenim u projekt HRZZ-a *Modeliranje mentalne gramatike hrvatskoga: ograničenja informacijske strukture* u sklopu kojega je organiziran niz međužupanijskih interdisciplinarnih jednostavnih modula stručnoga usavršavanja pod nazivom *Strategije poučavanja vokabulara za razumijevanje teksta* u suradnji Agencije za odgoj i obrazovanje i Filozofskoga fakulteta). U listopadu su imenovani školski koordinatori s kojima je započeta intenzivna organizacija provedbe pretprobnoga istraživanja – utvrđen je broj razrednih odjela petih razreda i broj učenika u njima, prikupljene su suglasnosti roditelja/skrbnika za sudjelovanje učenika u istraživanju te su pripremljene upute za provedbu i poslane školama. Početkom prosinca 2018. godine u 26 osnovnih škola (u 40 razrednih odjela i uz sudjelovanje oko 650 učenika) provedeno je pretprobno ispitivanje u petim razredima s osnovnom svrhom utvrđivanja mjernih karakteristika izrađenih ispitnih zadataka (po uzoru na PIRLS ispitivanje). Zaposlenici Centra prisustvovali su provedbi ispitivanja čitalačke pismenosti u petim razredima u 15 % škola kako bi prikupili informacije, dojmove i iskustva provedbe te unaprijedili ovo ispitivanje u narednim godinama.

Projekt IEA ePIRLS 2021. povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

10.

**Ostali projekti i aktivnosti
Nacionalnoga centra za vanjsko
vrednovanje obrazovanja**

10.1. Izrada ispita za učenike prvih, petih i sedmih razreda osnovnih škola i prvih razreda srednjih škola u sklopu evaluacije eksperimentalnoga programa „Škola za život”

Sažetak

Jedan od glavnih ciljeva uvođenja eksperimentalnoga programa „Škola za život” jest povećanje kompetencija učenika u rješavanju problema. Zadaća Centra kao partnera u projektu uvođenja eksperimentalnoga programa jest provedba ispitivanja razina usvojenosti tih kompetencija.

Opći cilj ovoga elementa evaluacije postavljen je na temelju stečenih iskustava u dosadašnjim provedbama ispita i s obzirom na međunarodne standarde u ispitivanju. Taj je cilj provedba ispitivanja koje će se temeljiti na problemskim zadacima kojima će se mjeriti kompetencije učenika u rješavanju problema (integrirani sadržaji odabranih predmetnih kurikula i međupredmetnih tema).

Tijekom 2018. godine imenovana je stručna radna skupina koja je izradila nacrt ispita, a u 2019. godini bit će izrađeni ispitni materijali te će ispit biti primijenjen i analiziran.

Rezultati

Glavni cilj ispitivanja koje će Centar provesti kao dio evaluacije eksperimentalnoga programa „Škola za život” jest ispitivanje razina usvojenosti kompetencije rješavanja problema (integrirani sadržaji odabranih predmetnih kurikula i međupredmetnih tema).

Unutar toga cilja formulirani su sljedeći specifični ciljevi:

- izraditi konceptualni okvir za ispitivanje kompetencija učenika u rješavanju problema (integrirani sadržaji odabranih predmetnih kurikula i međupredmetnih tema)
- izraditi nacrt ispita za prve, pete i sedme razrede osnovnih škola i za prve razrede srednjih škola
- izraditi ispitne materijale koji će se temeljiti na problemskim zadacima
- izraditi po dvije ispitne inačice za prve, pete i sedme razrede osnovnih škola i za prve razrede srednjih škola
- izraditi popratne ispitne materijale (upute za učenike, priručnik za provedbu za nastavnike i sl.)
- digitalizirati ispitne inačice
- provesti ispitivanje
- analizirati rezultate i izraditi izvješće.

Eksperimentalni program „Škola za život” će se tijekom školske godine 2018./2019. odvijati u prvim, petim i sedmim razredima osnovnih škola te u prvim razredima srednjih škola. Program se provodi u 48 osnovnih i 26 srednjih škola i u njega je uključeno ukupno 8456 učenika. U skladu s tim ispitivanjem će biti obuhvaćeni svi učenici uključeni u provedbu eksperimentalnoga programa odnosno učenici za koje je dobivena suglasnost za ispitivanje.

Glavninu aktivnosti provode članovi tima koji je imenovan unutar Centra te stručna radna skupina.

Centar je s operacionalizacijom ciljeva započeo u rujnu te će se projekt nastaviti u 2019. godini. Tijekom 2018. godine provedene su tri temeljne aktivnosti: odabir stručne radne skupine, organizacija radionice za mentorsku skupinu nastavnika i učitelja kojoj je cilj bio izdvajanje ishoda iz kurikularnih dokumenata koji se odnose na kompetenciju rješavanja problema te izrada nacрта ispita na temelju izoliranih ishoda.

Tijekom 2019. godine bit će izrađeni ispitni materijali te će se primijeniti i analizirati ispiti.

Projekt Izrada ispita za učenike prvih, petih i sedmih razreda osnovnih škola i prvih razreda srednjih škola u sklopu evaluacije eksperimentalnoga programa Škola za život povezan je sa strateškim ciljevima 2.8. provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava i 2.7. evaluirati eksperimentalne programe obrazovanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

10.2. Izrada i primjena instrumenata za utvrđivanje darovitosti desetogodišnjaka u području matematike

Sažetak

Radu s darovitim učenicima u području matematike u Republici Hrvatskoj dosad nije bilo posvećeno dovoljno pozornosti. Pojedine osnovne škole i njihovi osnivači prepoznali su taj problem i započeli su s različitim oblicima poticanja darovitih učenika, no uočen je problem nedostupnosti instrumenata za identifikaciju darovitih. Stoga je Centar započeo s projektom *Izrada i primjena instrumenata za utvrđivanje darovitosti u području matematike*. U sklopu projekta imenovana je stručna radna skupina koja je započela s radom. Skupina se sastoji od deset članova. Također, tri djelatnice Centra sudjeluju u aktivnostima vezanim uz projekt.

Skupina je tijekom 2018. godine izradila konceptualni okvir za identifikaciju darovitih desetogodišnjaka u području matematike te je izradila nacrt instrumenata koji će se primijeniti tijekom 2019. godine. U ispitivanje će biti uključeni i roditelji i učitelji.

Rezultati

Pojedine županije kao osnivači škola prepoznale su važnost rada i ulaganja u darovite učenike te su započele s različitim oblicima poticanja darovitih učenika poput osnivanja centara izvrsnosti i/ili darovitosti. Pritom su se suočili s nedostupnosti standardiziranih instrumenata za identifikaciju darovitih učenika. Stoga je Centar na poticaj županija započeo s projektom *Izrada i primjena instrumenata za utvrđivanje darovitosti desetogodišnjaka u području matematike*.

Ta je aktivnost Centra u skladu sa Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije (Narodne novine, br. 124/14.) u kojoj je navedeno: *U prepoznavanju i razvoju sposobnosti, naročita pozornost bit će posvećena darovitim pojedincima*. Dalje je navedeno: *U skrbi za darovite ključnu ulogu ima upravo obrazovni sustav jer jedino on omogućuje sustavnu ranu identifikaciju i podršku razvoju darovitih*.

Centar je s aktivnostima vezanim uz ovaj projekt započeo u srpnju kada je imenovana stručna radna skupina koja se sastoji od deset članova. U skupini su stručnjaci iz područja psihologije, pedagogije, matematike i razredne nastave koji imaju iskustva u radu s darovitim učenicima i koji dobro poznaju koncepte u području darovitosti. Skupina je zajednički izradila konceptualni okvir koji pokriva nekoliko temeljnih područja: teorije darovitosti, matematičku darovitost, instrumente za utvrđivanje darovitosti, ciljne skupine važne pri identifikaciji darovitosti te zakonski okvir i praksu rada s darovitim učenicima u hrvatskome obrazovnom sustavu. Skupina je nakon izrade konceptualnoga okvira odredila instrumente i ciljne skupine na kojima će oni biti primijenjeni. To su upitnici za učenike, roditelje i učitelje. Za svaki od upitnika izrađen je nacrt u kojemu je određeno u kojim će se omjerima ispitivati pojedini koncepti. Učenici će osim popunjavanja upitnika pisati i ispit za koji je također definiran nacrt. Za sve je instrumente izrađena i većina čestica.

Tijekom 2019. godine bit će završeni instrumenti. Potom će biti odabran uzorak učenika koji će sudjelovati u ispitivanju te će ispiti biti provedeni. Isto tako, bit će provedeno ispitivanje o dosadašnjim praksama rada s darovitim učenicima. Tim će se ispitivanjem obuhvatiti stručne službe svih osnovnih škola u Republici Hrvatskoj.

Projekt Izrada i primjena instrumenata za utvrđivanje darovitosti desetogodišnjaka u području matematike povezan je sa strateškim ciljem 2.8. provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

10.3. Sudjelovanje Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja u Erasmus+ projektu *WeldChance (Welding is your chance)*

Sažetak

Centar je 2017. godine postao pridruženi partner na Erasmus+ *WeldChance* projektu (KA2 No 2016-1-HR01-KA202-022187). Projekt je trajao od 1. rujna 2016. do 31. kolovoza 2018. godine. Koordinator projekta je Učilište ULJANIK, ustanova za obrazovanje odraslih, Pula, Hrvatska, a ostali partneri projekta su Industrijsko-obrtnička škola, Slavonski Brod, Hrvatska; KONČAR Metalne konstrukcije, Zagreb, Hrvatska; European Federation for Welding, Joining and Cutting (EWF), Porto Salvo, Portugal; IIS PROGRESS la società del Gruppo IIS (Istituto Italiano della Saldatura), Genova, Italija i CESOL, Asociación Española de Soldadura y Tecnologías de Unión, Madrid, Španjolska. Jedan je od ciljeva projekta bio izrada inovativnih europskih kurikula za elektrolučne postupke zavarivanja. To su kurikuli za zanimanja Elektrolučni zavarivač 2 i Elektrolučni zavarivač 3, što odgovara 2. i 3. razini *Europskoga kvalifikacijskog okvira* (EQF). Jedna je od aktivnosti projekta bila priprema Okvira za vanjsko vrednovanje ishoda učenja stečenih formalnim, neformalnim i informalnim obrazovanjem zavarivača zbog čega je Centar i bio uključen u projekt. U 2018. godini završen je rad na projektu te je završena i izrada Okvira za vanjsko vrednovanje ishoda učenja stečenih formalnim, neformalnim i informalnim obrazovanjem zavarivača.

Rezultati

U 2018. godini održano je nekoliko sastanaka partnera projekta na kojima je završena izrada kurikula za zanimanja Elektrolučni zavarivač 2 i Elektrolučni zavarivač 3 te izrada Okvira za vanjsko vrednovanje ishoda učenja stečenih formalnim, neformalnim i informalnim obrazovanjem zavarivača. U konferencijskoj dvorani hotela ART u Slavonskome Brodu 10. srpnja 2018. godine održana je završna konferencija projekta na kojoj su prikazani rezultati projektnih aktivnosti. Na konferenciji je sudjelovala djelatnica Centra koja je predstavila Okvir za vanjsko vrednovanje ishoda učenja stečenih formalnim, neformalnim i informalnim obrazovanjem zavarivača.

Svi su dokumenti projekta objavljeni na mrežnoj stranici projekta <http://weldchance.eu/>. Objavljen je i Okvir za vanjsko vrednovanje ishoda učenja stečenih formalnim, neformalnim i informalnim obrazovanjem zavarivača (Natalija Gjeri Robić, Željko Habek, Franjo Javor, Maja Jukić, Edita Margeta, Mirta Szügyi, Robert Vidas, Zlatko Zadelj (2018). Framework for External evaluation of learning outcomes acquired through formal, nonformal and informal education of welders – In accordance with European framework curricula for Arc Welder 2 & 3. Pula: Učilište ULJANIK Ustanova za obrazovanje odraslih). Poveznica: http://weldchance.eu/wp/wp-content/uploads/Framework-for-external-evaluation_final.pdf

10.4. Organizacija ispitnoga centra za redovne učenike u Varaždinu

Škole su od početka provedbe državne mature često suočene s malim brojem pristupnika pojedinim izbornim predmetima. Iako se radi o jednom ili dvoje učenika, u svrhu ispravne provedbe mora biti angažirano desetak nastavnika i određeni prostorni resursi škole. Često se u neposrednoj blizini te škole nalaze i druge škole s istom situacijom.

Ispitni koordinatori osam škola u Varaždinu koje su na udaljenosti od nekoliko stotina metara tijekom 2017. godine razradili su plan zajedničkoga polaganja izbornih predmeta, dogovorili su takvu mogućnost s ravnateljima svojih škola, sindikatom i županijskim uredom za obrazovanje te su se s razrađenim prijedlogom obratili Centru. Nakon razmatranja ponuđenih rješenja, obavljenoga uvida u školu u kojoj bi se provodili ispiti, razgovora sa svim navedenim stranama i dobivene podrške započet je pilot-projekt provedbe za samo pet izbornih predmeta u jesenskome roku državne mature 2017. godine, čime je izmješteno samo devet učenika. Analizom je nakon jesenskoga roka utvrđeno da su i na tako malome uzorku ispita postignute uštede u prostornim i ljudskim resursima i da ni učenici ni njihovi roditelji, iako su polagali ispite u nematičnoj školi u okruženju većega broja učenika, nisu imali prigovor na uvjete polaganja. Nedostaci takve provedbe bili su ručno izmještanje učenika i skeniranje ispitnih materijala svih škola u jednoj školi pri zaprimanju i pri povratu.

Centar je prije početka ljetnoga roka državne mature potpisao Protokol o suradnji s tim školama i županijom i imenovao je školsko ispitno povjerenstvo koje su činili ispitni koordinatori tih osam škola koji su prisustvovali provedbama tih predmeta u ispitnome centru. Centar je utvrdio i način angažiranja dežurnih nastavnika tih škola, a SRDM je nadograđen kako bi se pojednostavnila preraspodjela učenika i skeniranje ispitnih materijala. Time je omogućen nastavak pilot-projekta u formiranome ispitnom centru za redovne učenike u Prvoj gimnaziji u Varaždinu te uključivanje svih izbornih predmeta u ljetnome roku 2018. godine.

Analizom provedenom nakon završetka ljetnoga roka utvrđene su velike uštede u korištenome prostoru (samo je jedna škola bila zauzeta tijekom provedbe tih ispita, a ostalih sedam škola bilo je potpuno rasterećeno), u broju dežurstva angažiranih nastavnika (184 umjesto 739) i u broju pošiljaka ispitnih materijala (24 umjesto 82). Nije bilo prigovora učenika, roditelja i angažiranih nastavnika na provedbu, a svi su ravnatelji, ispitni koordinatori, sindikat i županijski ured za obrazovanje izrazili veliko zadovoljstvo takvim oblikom provedbe. Zbog toga je je takav način provedbe nastavljen i u jesenskome roku u istome ispitnom centru uz pridruživanje devete škole (Glazbene škole Varaždin) i provedba je također uspješno završena racionalizacijom ljudskih i materijalnih resursa uz zadovoljstvo svih dionika.

Od početka plana formiranja ispitnoga centra za redovne učenike konzultirano je i Ministarstvo znanosti i obrazovanja koje je također pratilo pilot-projekt, bilo je upoznato s rezultatima i izrazilo je veliku podršku stvaranju takvih centara i na drugim područjima Republike Hrvatske.

10.5. Povjerenstvo za upravljanje podacima prikupljenim istraživačko-znanstvenim i projektnim aktivnostima Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Povjerenstvo za upravljanje podacima prikupljenim istraživačko-znanstvenim i projektnim aktivnostima Centra (u daljnjemu tekstu: Povjerenstvo za podatke) osnovano je početkom 2012. godine. Od studenoga 2017. godine je prošireno, a čine ga voditelj povjerenstva i četiri člana. Njegova je osnovna zadaća pružanje informacija i podataka korisnicima zainteresiranima za pisanje znanstvenih radova na temelju baza podataka koje posjeduje Centar. Povjerenstvo za podatke surađuje sa službenikom za informiranje i voditeljima znanstveno-istraživačkih projekata u Centru, ovisno o području za koje su podatci zatraženi. Dosad je prosječno zaprimano pet zamolba korisnika godišnje pri čemu se većina zamolba sadržajno odnosila na podatke o rezultatima koje su pristupnici ostvarili u ispitima državne mature. Povjerenstvo za podatke obrađuje, a Informacijsko-računalni odjel isporučuje podatke za sve takve zahtjeve pri čemu se štite osobni podatci ispitanika prema važećoj svjetskoj i europskoj legislativi, nacionalnim zakonima i propisima te smjernicama Agencije za zaštitu osobnih podataka. Cilj je povećati iskoristivost podataka koje je Centar prikupio obavljajući svoju osnovnu djelatnost istraživanja u odgojno-obrazovnome sustavu.

Povjerenstvo za podatke je tijekom 2018. godine zaprimilo sedam zamolba tražitelja podataka koje su pozitivno riješene te jednu koju je odbilo zbog specifičnosti provedbe međunarodnoga projekta na koji se zamolba odnosila, odnosno zbog zaštite osobnih podataka ispitanika predmetnoga istraživanja. Sve zamolbe Centru u ovoj su godini uputili vanjski tražitelji – privatne osobe.

10.6. Izdavačka djelatnost

Centar je u 2018. godini objavio dvije autorske knjige, dva priručnika, dva izvješća, dva prijevoda izvještaja te devet prijevoda knjižica s primjerima ispitnih zadataka i jedan dokument.

Autorske knjige

1. Gjeri Robić, N. (2018). *Ispit državne mature iz Povijesti od školske godine 2009./2010. do školske godine 2016./2017.* Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
2. Gjeri Robić, N.; Tretinjak, I.; Dijanić, D.; Pešorda, S.; Siluković, D.; Šašić, M.; Ujaković, K. (2018). *Sadržajne i psihometrijske analize ispita državne mature iz Povijesti (2013. – 2015.).* Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Priručnici

1. Adamavić, G.; Buljan Culej, J.; Gugić, I.; Kani, V.; Martinec, Z.; Pavlić, J.; Viher, J. (2018). *Priručnik za unapređivanje nastave Matematike s primjerima zadataka iz međunarodnoga istraživanja TIMSS 2015.* Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
2. Buljan Culej, J.; Halusek, V.; Končić, A.; Prusec Kovačić, S.; Rafaj Kostelić, A.; Sambolek, M.; Siluković, D. (2018). *Priručnik za unapređivanje nastave Prirode i društva, Prirode, Biologije, Geografije, Fizike i Kemije s primjerima zadataka iz međunarodnoga istraživanja TIMSS 2015.* Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Izvješća

1. Ćurković, N. (2018). *Analiza povezanosti ispita državne mature i nastave u srednjim školama – Prikaz rezultata dobivenih primjenom upitnika u srednjim školama.* Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
2. Ćurković, N. (2018). *Ispitivanje povezanosti ispita državne mature i nastave Biologije i Kemije – Analiza provedenih fokusnih grupa sa srednjoškolskim nastavnicima.* Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Prijevod stranih publikacija

Centar je u 2018. godini preveo i objavio devet knjižica s primjerima ispitnih pitanja iz različitih ciklusa PISA istraživanja:

1. Markočić Dekanić, A. (ur.)(2018): *Primjeri PISA zadataka iz čitalačke pismenosti: testovi „papir-olovka“ (PISA 2000, PISA 2009),* Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.

2. Markočić Dekanić, A. (ur.) (2018): *Primjeri PISA zadataka iz čitalačke pismenosti: testovi na računalu (PISA 2018 – probno istraživanje)*, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
3. Markočić Dekanić, A. (ur.) (2018): *Primjeri PISA zadataka iz matematičke pismenosti: testovi „papir-olovka“ (PISA 2000, PISA 2003, 2012)*, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
4. Markočić Dekanić, A. (ur.) (2018): *Primjeri PISA zadataka iz prirodoslovne pismenosti: testovi „papir-olovka“ (PISA 2000, PISA 2006)*, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
5. Markočić Dekanić, A. (ur.) (2018): *Primjeri PISA zadataka iz prirodoslovne pismenosti: testovi na računalu (PISA 2015)*, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
6. Markočić Dekanić, A. (ur.) (2018): *Primjeri PISA zadataka iz financijske pismenosti: testovi „papir-olovka“ (PISA 2012)*, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
7. Markočić Dekanić, A. (ur.) (2018): *Primjeri PISA zadataka iz sposobnosti rješavanja problema: testovi „papir-olovka“ (PISA 2003)*, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
8. Markočić Dekanić, A. (ur.) (2018): *Primjeri PISA zadataka iz sposobnosti rješavanja problema: testovi na računalu (PISA 2012)*, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.
9. Markočić Dekanić, A. (ur.) (2018): *Primjeri PISA zadataka iz kompetencije suradničkoga rješavanja problema: testovi na računalu (PISA 2015)*, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Zagreb.

Centar je u 2018. godini preveo i objavio dva izvještaja IEA ICCS 2016. na hrvatskome jeziku:

1. Losito, B., Agrusti, G., Damiani, V., Schulz, W. (2018). *Percepcije mladih o Europi u vrijeme promjena* (naslov engleskoga izvornika: *Young People's Perceptions of Europe in a Time of Change*), Springer, Cham. ur. hrvatskog izdanja: Elezović, I. (2018). Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
2. Schulz, W., Ainley, J., Fraillon, J., Losito, B., Agrusti, G. i Friedman, T. (2018). *Postati građanin u svijetu koji se mijenja* (naslov engleskoga izvornika: *Becoming Citizens in a Changing World*), Springer, Cham. ur. hrvatskoga izdanja: Elezović, I. (2018). Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Ostalo

1. Ćurković, N.; Elezović, I.; Fulgosi, S.; Garašić, D.; Gjeri Robić, N.; Golubić, M.; Hudolin, T.; Jukić, M.; Kolar Billege, M.; Kovačević, M.; Lovrić, N.; Milin Šipuš, Ž.; Marković, N.; Nikolaus, V.; Orešić, D.; Petrović, B.; Preočanin, T.; Tretinjak, I.; Vranković, B.; Zadelj, Z. (2018). *Model sustava nacionalnih ispita*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Sažetci publikacija

Model sustava nacionalnih ispita

Ćurković, N.; Elezović, I.; Fulgosi, S.; Garašić, D.; Gjeri Robić, N.; Golubić, M.; Hudolin, T.; Jukić, M.; Kolar Billege, M.; Kovačević, M.; Lovrić, N.; Milin Šipuš, Ž.; Marković, N.; Nikolaus, V.; Orešić, D.; Petrović, B.; Preočanin, T.; Tretinjak, I.; Vranković, B.; Zadelj, Z. (2018). *Model sustava nacionalnih ispita*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Dokument *Model sustava nacionalnih ispita* okvir je na koji se Centar oslanja u pripremi i provedbi nacionalnih ispita, a namijenjen je učiteljima, nastavnicima, odgojno-obrazovnim ustanovama, obrazovnim stručnjacima, donositeljima obrazovnih politika i zainteresiranoj javnosti kao važna informacija o jednome od načina osiguravanja

kvalitete u odgojno-obrazovnome sustavu i o odgovornosti pojedinih dionika u procesima osiguravanja kvalitete.

U dokumentu se razlaže pojam nacionalnih ispita i njihova uloga u obrazovnome sustavu. Navode se hrvatska i međunarodna iskustva u provedbi nacionalnih ispita, sadržajna područja ispitivanja te obrazovni ciklusi u kojima se ispitivanja provode. Okvirno se opisuje metodologija izrade mjernih instrumenta i procedure za provedbu ispitivanja te infrastrukturne pretpostavke za održivost sustava nacionalnih ispita. Sažeto je i konkretno razrađen okvir za osiguravanje kvalitete ispitnih materijala i svih procesa pripreme i provedbe ispitivanja. Vrlo je jasno razrađen sustav izvještavanja o rezultatima nacionalnih ispita. Iznesene su jasne smjernice kako objektivni pokazatelji dobiveni nacionalnim ispitima trebaju biti temelj za kontinuirano praćenje i unapređivanje obrazovnoga sustava. Dokument je izrađen u suradnji djelatnika Centra i članova povjerenstva koje čine ugledni znanstvenici te obrazovni stručnjaci iz ostalih agencija u obrazovanju i Ministarstva znanosti i obrazovanja i okvir je za sustavno uvođenje nacionalnih ispita u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske.

Ispit državne mature iz Povijesti od školske godine 2009./2010. do školske godine 2016./2017.

Gjeri Robić, N. (2018). *Ispit državne mature iz Povijesti od školske godine 2009./2010. do školske godine 2016./2017.* Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

U knjizi su prikazani podatci o ispitima državne mature iz Povijesti provedenima od školske godine 2009./2010. do školske godine 2016./2017.

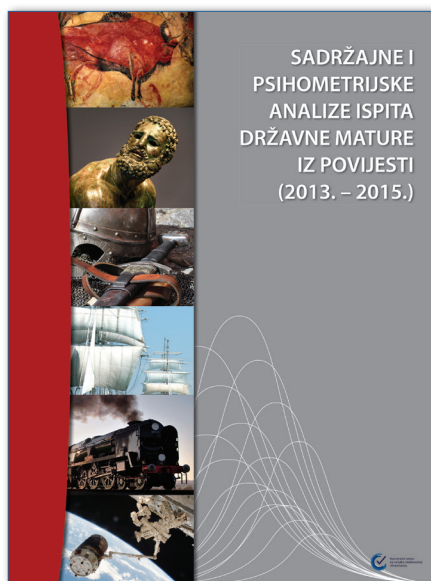
U prvome su poglavlju prikazani sadržaj i struktura ispita te bodovanje zadataka i ocjenjivanje ispita. Sadržaj ispita, način ispitivanja i bodovanje ispita propisani su ispitnim katalogima objavljenima na mrežnoj stranici Centra. U poglavlju su također prikazani podatci o pragovima ocjena koji se određuju nakon provedbe i ocjenjivanja ispita iz ljetnih rokova državne mature.

U prvome se poglavlju razmatra i korištenje rezultata ispita državne mature iz Povijesti za upis na studij Povijesti na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj. U drugome su poglavlju prikazani podatci o prijavama ispita i pristupanjima ispitima te struktura pristupnika koji su polagali ispite državne mature iz Povijesti u ljetnim i jesenskim rokovima s obzirom na njihov status, klasifikaciju njihovih srednjoškolskih programa i spol. U trećemu su poglavlju prikazani rezultati ispita državne mature iz Povijesti. Prikazani su prosječna postotna riješenost ispita provedenih u ljetnim i jesenskim rokovima državne mature i raspon ostvarenih bodova u postotcima. Također, prikazane su ocjene koje su pristupnici ostvarili u ispitima državne mature iz Povijesti i ocjene s obzirom na spol i status pristupnika te klasifikaciju njihova srednjoškolskoga programa. Centar je u ožujku i travnju 2017. godine proveo anketno ispitivanje nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja srednjih škola s četverogodišnjim i petogodišnjim programima o državnoj maturi s ciljem dobivanja njihovih stavova o pojedinim aspektima pripreme i provedbe ispita državne mature. S obzirom na to da su upitnikom ispitani i nastavnici Povijesti, u četvrtome poglavlju prikazani su rezultati ispitivanja njihovih stavova o sadržajnim aspektima ispita državne mature iz Povijesti te općenito o državnoj maturi. U petome su poglavlju izneseni osnovni zaključci o podacima o ispitima državne mature iz Povijesti te stavovima nastavnika Povijesti o ispitima iz Povijesti i općenito o državnoj maturi. Također, naznačeni su smjerovi mogućih budućih istraživanja vezanih uz ispite državne mature iz Povijesti utemeljenih na prikazanim podacima o ispitima, pristupnicima i rezultatima državne mature.

Ova knjiga može biti zanimljiva i korisna nastavnicima Povijesti i svim drugim dionicima odgojno-obrazovnog sustava jer su prvi put na jednome mjestu obje-

njeni poznati (objavljeni) podatci o ispitima državne mature iz Povijesti. Isto tako, prikazani su podatci koji dosad nisu bili analizirani i javno objavljeni, a vezani su uz pojedine aspekte strukture pristupnika i raspodjele ocjena s obzirom na spol i status pristupnika te klasifikaciju njihova srednjoškolskoga programa. U knjizi su također prikazani rezultati ispitivanja stavova nastavnika Povijesti o ispitima državne mature iz Povijesti i o državnoj maturi općenito. Svi podatci i rezultati prikazani u knjizi mogu potaknuti na promišljanje o daljnjemu razvoju ispita državne mature iz Povijesti te o drugim istraživanjima koja mogu proizići iz prikazanih podataka i rezultata.

Sadržajne i psihometrijske analize ispita državne mature iz Povijesti (2013. – 2015).

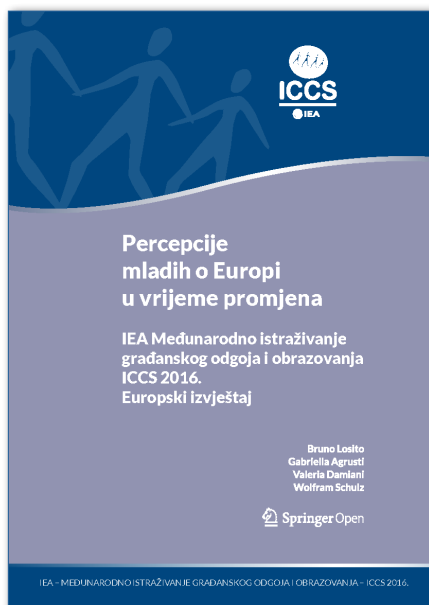
Gjeri Robić, N; Tretinjak, I.; Dijanić, D.; Pešorda, S.; Siluković, D; Šašić, M; Ujaković, K. (2018). *Sadržajne i psihometrijske analize ispita državne mature iz Povijesti (2013. – 2015)*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Ispit državne mature iz Povijesti provodi se od školske godine 2009./2010. i pripada izbornomu dijelu državne mature. Izrađuje se na temelju specifikacije definirane u Ispitnome katalogu iz Povijesti. Nakon provedbe ispiti se ispravljaju i analiziraju, utvrđuju se pragovi ocjena i pristupnici dobivaju rezultate. Rezultati psihometrijske analize ispita pružaju informacije o prosječnoj riješenosti ispita iz Povijesti kao i o metrijskim karakteristikama svakoga zadatka u

ispitu. No, ne postoji praksa objavljivanja podataka o metrijskim karakteristikama zadataka ni o detaljnim sadržajnim karakteristikama svakoga zadatka. Kako bi se dobio detaljniji uvid u sadržajne i metrijske aspekte ispita iz Povijesti, napravljene su sadržajne i psihometrijske analize ispita državne mature iz Povijesti s ljetnih rokova iz školskih godina 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. U ovoj su knjizi prikazani rezultati sadržajnih i psihometrijskih analiza tih ispita. Također, prikazani su rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke otvorenoga tipa – kratkoga odgovora u tim ispitima. Cilj te analize bio je utvrditi najčešće pogreške koje pristupnici rade pri rješavanju tih zadataka.

Rezultati provedenih analiza mogu poslužiti kao smjernica za unapređenje procedure izrade ispita i ispitnih zadataka iz Povijesti te za njihovu standardizaciju. Isto tako, rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika na zadatke otvorenoga tipa mogu biti korisna povratna informacija učenicima i nastavnicima o pogreškama koje su pristupnici napravili odgovarajući na pojedini zadatak. Knjiga može biti korisna nastavnicima Povijesti u poučavanju Povijesti, ali i pri izradi i analizi zadataka kojima se koriste u vrednovanju. Knjiga također može poslužiti učenicima/pristupnicima u učenju Povijesti.

ICCS 2016. Europski izvještaj

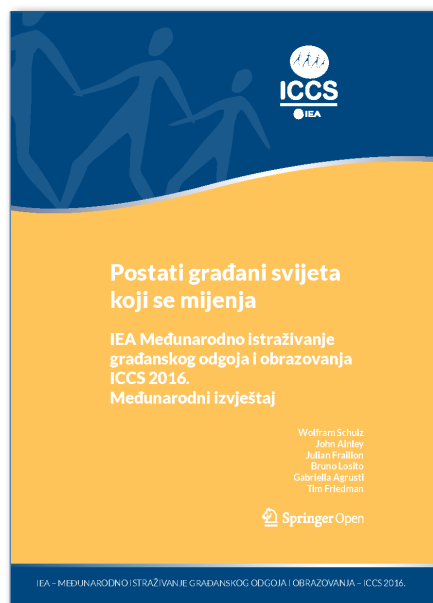

Međunarodno istraživanje građanskoga odgoja i obrazovanja (*International Civic and Citizenship Education Study, ICCS*) koje provodi Međunarodno udruženje za vrednovanje obrazovnih postignuća (*International Association for the Evaluation of Educational Achievements, IEA*) ispituje načine na koje se mladi ljudi pripremaju za preuzimanje svoje uloge građana u različitim zemljama u drugome desetljeću 21. stoljeća. ICCS 2016. drugi je ciklus istraživanja započetoga 2009. godine.

U ovome ICCS izvještaju prikazani su podaci prikupljeni u 15 zemalja među kojima je i Republika Hrvatska, a koje su u okviru istraživanja ICCS 2016. primijenile Europski regionalni upitnik za učenike. U izvještaju su opisani rezultati istraživanja stavova o

europskome identitetu, percepciji slobode kretanja i imigraciji te mišljenja o Europi i budućnosti učenika na kraju njihova osnovnoga obrazovanja. Za 12 europskih zemalja koje su sudjelovale u ICCS 2009. istraživanju i ICCS 2016. istraživanju prate se promjene u percepcijama mladih o imigraciji i europskome identitetu između dvaju ciklusa. Usporedbe rezultata prikupljenih europskim upitnikom s rezultatima prikupljenim ostalim instrumentima cjelovitoga međunarodnog istraživanja omogućuju uvid u to koliko su regionalno specifične percepcije povezane s ostalim čimbenicima (poput razine znanja učenika ili pak društvenoga ili obrazovnoga konteksta). Ovaj izvještaj sastoji se od pet poglavlja: *Opći pregled, Percepcije učenika o sebi kao Europljanima i mogućnosti učenja o Europi u školi, Stavovi učenika o slobodi kretanja i imigraciji u Europi, Percepcije učenika o Europi i budućnosti Europe, Glavni rezultati i njihove implikacije na politike i prakse.*

ICCS 2016. Međunarodni izvještaj

Međunarodno istraživanje građanskoga odgoja i obrazovanja (*International Civic and Citizenship Education Study, ICCS*) koje provodi Međunarodno udruženje za vrednovanje obrazovnih postignuća (*International Association for the Evaluation of Educational Achievements, IEA*) ispituje načine na koje se mladi ljudi pripremaju za preuzimanje svoje uloge građana u različitim zemljama u drugome desetljeću 21. stoljeća.

ICCS 2016. drugi je ciklus istraživanja za početak 2009. godine. Po prvi put omogućuje okvirne usporedbe promjena tijekom vremena u širokome spektru tema povezanih s građanskim znanjem, stavovima i angažiranosti u brojnim zemljama. Dvadeset i četiri zemlje Azije, Europe i Latinske Amerike sudjelovalo je u ICCS 2016. istraživanju.

U ovome su izvještaju ponuđeni neki od odgovora na stare, ali i sasvim nove izazove obrazovanja mladih u svijetu u kojima se konteksti demokracije i građanske participacije neprekidno mijenjaju. Analize i interpretacije usmjerene su na znanje učenika i razumijevanje ključnih aspekata građanskoga odgoja i obrazovanja kao i na stavove učenika prema građanskome životu te na njihovu uključenost u njega. Novi izazovi uključuju povećanu upotrebu društvenih medija kao alata za građansku angažiranost mladih, rastuću zabrinutost za globalne prijetnje i održivi razvoj te sve veće prepoznavanje uloge škola u promicanju mirnih načina interakcije među mladima.

Izvještaj se sastoji od osam poglavlja: *Uvod u Međunarodno istraživanje građanskoga odgoja i obrazovanja, Nacionalni konteksti građanskoga odgoja i obrazovanja, Građansko znanje učenika, Aspekti građanske angažiranosti učenika, Stavovi učenika prema važnim društvenim pitanjima, Kontekst škole za građanski odgoj i obrazovanje, Tumačenje razlika u građanskom znanju i očekivanoj građanskoj angažiranosti učenika i Glavni rezultati i implikacije za politiku i praksu.*

Ispitivanje povezanosti ispita državne mature i nastave Biologije i Kemije

Analiza provedenih fokusnih grupa sa srednjoškolskim nastavnicima

Državna matura sastoji se od obvezatnoga i izbornoga dijela. Biologija i Kemija su u skupini najčešće biranih izbornih predmeta te svaki od tih dvaju ispita godišnje polaže od 5000 do 7000 pristupnika. Cilj je ispitivanja ispitati povezanost ispita državne mature i nastave Biologije i Kemije. Da bi se ta povezanost ispitala, provedene su po dvije fokusne grupe u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu. U jednoj su od fokusnih grupa u svakome gradu sudjelovali nastavnici Biologije, a u drugoj nastavnici Kemije. U svakoj je fokusnoj grupi sudjelovalo od osam do jedanaest iskusnih srednjoškolskih nastavnika Biologije ili Kemije te je obrađeno osam tema povezanih s glavnim ciljem ispitivanja. Fokusne su grupe snimane i na-

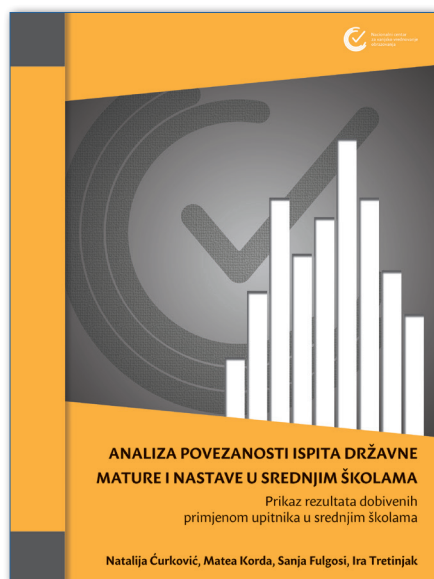
pravljene su transkripti snimaka. Svaku su fokusnu grupu neovisno analizirala dva procjenjivača te je utvrđeno da je do neslaganja došlo u manje od 2 % analiziranih informacija. Iz toga se može zaključiti da je pouzdanost procjenjivanja i interpretacije fokusnih grupa visoka (98 %).

Rezultati upućuju na to da nastavnici smatraju da su ispiti državne mature i nastava Biologije i Kemije vrlo povezani. Od uvođenja državne mature nastavnici više vremena posvećuju ponavljanju gradiva i pripremi ispita državne mature. Uspjeh učenika u ispitima iz Biologije i Kemije percipira se kao važan pokazatelj kvalitete rada nastavnika. Analizom transkripata uočeno je da nastavnici ne vladaju dobro terminima vezanim uz ishode učenja.

Ispitivanje pokazuje da se poboljšanjem ispita iz Biologije i Kemije može snažno utjecati na nastavni proces.

Analiza povezanosti ispita državne mature i nastave u srednjim školama

Prikaz rezultata dobivenih primjenom upitnika u srednjim školama

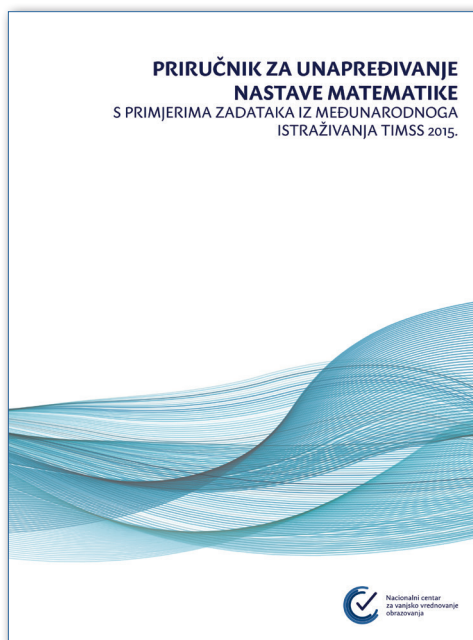

Centar je tijekom školske godine 2016./2017. proveo sveobuhvatno ispitivanje s ciljem izrade analize povezanosti ispita državne mature i nastave u srednjim školama. Kako bi upitnik sadržavao što relevantnije čestice za ispitivanje navedenoga cilja, uz stručnjake Centra su u izradi čestica sudjelovale i tri stručne radne skupine od kojih je svaka bila zadužena za određeno područje ispitivanja. U konačnici je sastavljen upitnik koji se sastojao od zajedničkoga dijela te dijela koji su nastavnici popunjavali ovisno o tome koji predmet predaju. Upitnik je primijenjen online na ukupno 4716 sudionika. Od toga je bilo 3934 nastavnika, 373 ravnatelja te 238 stručnih suradnika. Analizama je utvrđeno da se radi o reprezentativnome

uzorku te da je dobivene nalaze moguće generalizirati. Gotovo svi sudionici imali su iskustva u provedbi državne mature te su izjavili da su s njom dobro upoznati. Rezultati su analizirani zasebno za svaku skupinu nastavnika s obzirom na predmet, ali je moguće izdvojiti zajedničke glavne nalaze. Državna matura ima veliki utjecaj na nastavu, osobito u završnome razredu kada je veliki dio satnice korišten za pripremu ispita državne mature. Državna matura utjecala je na nastavu na način da se u većoj mjeri obrađuju pojedini sadržaji koji su u ispitu državne mature dosta zastupljeni (npr. matematičko modeliranje ili vježbanje pisanja eseja). Ispitivanje je također pokazalo da nastavnici imaju brojne negativne stavove o državnoj maturi. Iako takvi stavovi nisu dominantni, potrebno je obratiti pozornost na to. Čini se da brojni negativni stavovi o državnoj maturi proizlaze iz nedovoljne informiranosti o pojedinim elementima državne mature, njihovu značenju, dometima i ograničenjima. Ispitivanje daje cjeloviti uvid u razmišljanja nastavnika, ravnatelja i stručnih suradnika o brojnim pitanjima vezanim uz državnu maturu.

Priručnik za unapređivanje nastave Matematike

s primjerima zadataka iz međunarodnoga istraživanja TIMSS 2015.

U ovome su priručniku prikazani rezultati kvalitativne analize odgovora učenika četvrtih razreda u Republici Hrvatskoj koji su uspoređeni s međunarodnim prosječnim rezultatom. Kvalitativna analiza usmjerena je na usporedbu poučavanih nastavnih sadržaja definiranih u Nastavnome planu i programu za osnovnu školu s postignutim rezultatima u kontekstu osnovnoškolskoga odgoja i obrazovanja. Svrha je priručnika poticati promjene u nastavi Matematike koje se temelje na objektivnim podacima, čime će se osigurati veća uspješnost učenika i bolja primjena usvojenoga znanja u svakodnevnome životu. Ovaj priručnik sadržava zadatke koji će učenike uspješno pripremiti za daljnje obrazovanje.

Uočavanjem prednosti i nedostataka pojedinoga odgojno-obrazovnog sustava moguće je odrediti prednosti i nedostatke u obrazovanju. Rezultati učenika četvrtih razreda osnovnih škola u Republici Hrvatskoj dobiveni istraživanjem TIMSS trebaju i mogu biti korišteni za stalno unapređivanje kvalitete odgoja i obrazovanja.

Priručnik za unapređivanje nastave Prirode i društva, Prirode, Biologije, Geografije, Fizike i Kemije

s primjerima zadataka iz međunarodnoga istraživanja TIMSS 2015.

U ovome su priručniku prikazani rezultati kvalitativne analize odgovora učenika četvrtih razreda u Republici Hrvatskoj koji su uspoređeni s međunarodnim prosječnim rezultatom. Kvalitativna analiza usmjerena je na usporedbu poučavanih nastavnih sadržaja definiranih u Nastavnome planu i programu za osnovnu školu s postignutim rezultatima u kontekstu osnovnoškolskoga odgoja i obrazovanja. Svrha je priručnika poticati promjene u nastavi prirodoslovlja koje se temelje na objektivnim podacima, čime će se osigurati veća uspješnost učenika i bolja primjena usvojenoga znanja u svakodnevnome životu. Ovaj priručnik sadržava zadatke koji će učenike uspješno pripremiti za daljnje obrazovanje.

Uočavanjem prednosti i nedostataka pojedinoga odgojno-obrazovnog sustava moguće je odrediti prednosti i nedostatke u obrazovanju. Rezultati učenika četvrtih razreda osnovnih škola u Republici Hrvatskoj dobiveni istraživanjem TIMSS trebaju i mogu biti korišteni za stalno unapređivanje kvalitete odgoja i obrazovanja.

11.

**Unapređenje poslovanja
Nacionalnoga centra za vanjsko
vrednovanje obrazovanja**

11.1. Zaštita osobnih podataka i usklađivanje s GDPR-om

Sažetak

Zaštita osobnih podataka u Republici Hrvatskoj regulirana je EU Općom uredbom o zaštiti podataka i Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. Prema Općoj uredbi o zaštiti podataka koja je stupila na snagu 25. svibnja 2018. godine Centar je kao javna ustanova dužan jamčiti sigurnost i tajnost osobnih podataka djelatnicima, vanjskim suradnicima i kandidatima koji polažu ispite državne mature.

Centar je djelatnicima dužan jamčiti zaštitu:

- osobnih podataka koje od njih prikuplja u svrhu zasnivanja radnoga odnosa (stupanj obrazovanja, prisutnost na poslu, adresa, bankovni račun, podatci o ustegućima ili olakšicama na plaći, podatci o radnome stažu, prethodnim zaposlenjima, uzdržavanim članovima obitelji i sl.)
- posebno osjetljivih podataka (podatci o invalidnosti u svrhu procjene radne sposobnosti za određena radna mjesta, potvrda o kažnjavanju/nekažnjavanju i sl.).

Centar na temelju Zakona o radu i Pravilnika o radu prikuplja, obrađuje i upotrebljava podatke o prisutnosti na poslu korištenjem aparata za evidentiranje prisutnosti svakoga djelatnika. Tim podacima smiju raspolagati osobe koje su za to određene, za što nije potrebno odobrenje djelatnika. Centar je u svrhu dodatne zaštite tajnosti podataka propisao i potpisivanje Izjave o zaštiti tajnosti podataka kojom se strogo poslovnom tajnom smatraju priprema i provedba ispita državne mature kao i svi podatci za pripremu i provedbu međunarodnih istraživanja. Početkom 2019. godine Centar planira uskladiti Izjavu o zaštiti tajnosti podataka sa Općom uredbom o zaštiti podataka o čuvanju povjerljivosti svih osobnih podataka kojima pojedinac ima ovlast pristupa, a koji se nalaze u zbirkama osobnih podataka. U projektima „Škola za život” i provedbi nacionalnih ispita napravljeni su obrasci privole koji su usklađeni s Općom uredbom o zaštiti podataka i korišteni su prije provedbe.

Zaštita osobnih podataka kandidata koji polažu ispite državne mature

Centar je dužan:

- informirati kandidate izvan redovnoga sustava obrazovanja koji prijavljuju ispite državne mature i šalju dokumente u svrhu verifikacije osobnih podataka i ocjena kako se i u koju svrhu raspolaze njihovim podacima, na koji se način prikupljaju i obrađuju ti podatci te koliko se dugo njihovi osobni podatci čuvaju – pri prvoj prijavi na stranicu *Postani student* kandidati potvrđuju Opće uvjete sudjelovanja u postupku prijave i polaganja ispita državne mature te prijave na studijske programe
- održavati komunikaciju s kandidatima na osobnoj razini (komunikacija telefonom) i e-poštom

- ograničiti obradu podataka na minimalan broj osoba (potpisivanje Izjave o zaštiti tajnosti podataka te dopuštanje pristupa aplikacijama za obradu podataka)
- ugraditi (potvrditi) mjere zaštite u aktivnosti obrade podataka
- dokumentirati procedure i postupke obrade podataka (moraju biti dostupni na zahtjev nadzornoga tijela za zaštitu podataka – planirano za prvu polovinu 2019. godine)
- dobiti odobrenje od kandidata za obradu podataka za posebnu namjenu (slanje dokumenata na uvid drugim institucijama) ako to već nije predviđeno Općim uvjetima sudjelovanja u postupku prijave i polaganja ispita državne mature te prijave na studijske programe.

Zaštita osobnih podataka pri izdavanju svjedodžba i potvrda

Obrada osobnih podataka pristupnika u SRDM-u, koja se odnosi na izdavanje svjedodžba i potvrda o položenim ispitima, ograničena je na ovlaštene osobe i dodatno zaštićena pri ispisu dokumenta iz SRDM-a obvezom upisivanja svrhe ispisa te otiskom barkodova kojima se zaštićuju obrasci za dokumente. Podatci koji se nalaze u barkodovima dostupni su ograničenom broju djelatnika, a samim barkodovima maksimalno su zaštićeni obrasci za svjedodžbe/potvrde kako bi se spriječila zloupotreba. Svjedodžbe i potvrde o položenim ispitima državne mature izdaju se osobno (samomu pristupniku) ili se šalju poštom (osobno preuzimanje) ili ih može preuzeti treća osoba uz punomoć čime je zaštita podataka već postignuta. Obrascima i zahtjevima za izdavanje duplikata te zahtjevima za preuzimanje i slanje poštom potvrda državne mature dodane su napomene radi usklađivanja s Općom uredbom o zaštiti podataka čime su oni usklađeni.

11.2. Upravljanje dokumentima

Upravljanje dokumentima podrazumijeva izdavanje, zaprimanje, distribuciju, korištenje, izmjenjivanje, povlačenje iz primjene i arhiviranje dokumenata u papirnatome ili elektroničkome obliku pod nadzorom. Dokumenti se unose samo jednom, a unosi ih odgovorna osoba. Podatke iz dokumenata mogu vidjeti samo oni korisnici koji imaju pravo pregleda. Podatci su zaštićeni na računalnoj mreži u sklopu cjelokupne zaštite informacijskoga sustava Centra, što znači da je onemogućen svaki neovlašteni pristup podacima. Bilo kakvu promjenu podataka koji opisuju dokument može unijeti samo korisnik koji ima pravo mijenjati dokument, a svaka je promjena istodobno dostupna svim korisnicima na mreži.

Klasifikacijska oznaka i urudžbeni broj generiraju se automatski pri pohrani dokumenta u bazu. Za svaki dokument evidentira se i tijek dokumenta unutar organizacije, zajedno sa svakom promjenom statusa dokumenta.

Upravljanje dokumentima obuhvaća:

- skeniranje ulaznih dokumenata u neki od standardnih grafičkih formata (*Word* dokument, običan tekst, slikovni zapis) i njihovo skladištenje u središnju relacijsku bazu podataka u vidu priloga
- raspodjelu poslova referentima odjela s rokovima završetka posla
- povezivanje predmeta – mogućnost logičkoga povezivanja ili spajanja više predmeta i njihovih priloga
- klasifikaciju oznaka i urudžbeni broj – izbornici klasifikacijskih oznaka i vrsta ustanova uređeni su prema podacima iz Pravilnika o jedinstvenim klasifikacijskim oznakama i brojčanim oznakama stvaratelja i primatelja akata s neophodnim promjenama prema današnjoj organizaciji javne uprave
- evidenciju statusa akata (evidentiran, u obradi, završen, storniran ili arhiviran) kroz urudžbeni zapisnik
- pojednostavljeno zaprimanje i obradu predmeta – referent obrađuje predmet lokalno na osobnome računalu uz pomoć korištenja nekih standardnih *Office* alata (*MS Word* i *Excel*)
- kontrolu i nadzor obrade predmeta – na razini organizacijske jedinice i ustanove u cjelini moguće je pratiti u kojoj se organizacijskoj jedinici predmet nalazi, koji ga zaposlenik obrađuje itd.
- otpremu i arhiviranje predmeta po završetku obrade
- klasifikaciju ulaznih, izlaznih i internih akata
- usmjeravanje i/ili otpremu evidentiranih akata na obradu
- podršku – programsko rješenje podržava postojeće stanje organizacije ustanove i preslikava ga putem šifra prema tipu organizacijskih jedinica (odjel ili služba) i prema njihovim lokacijama
- posebno označavanje akta – prema stupnju povjerljivosti akt može imati posebnu oznaku (poslovna tajna, samo za internu upotrebu)

- evidenciju sadržaja personalnoga dosjea zaposlenika
- dnevnu evidenciju radnoga vremena zaposlenika i vanjskih suradnika (referenti odjela)
- mjesečnu evidenciju radnoga vremena zaposlenika i vanjskih suradnika (elektronički – aparatom za evidenciju i papirnatom evidencijom – ručni upis)
- evidenciju godišnjega odmora, bolovanja, plaćenoga dopusta, neplaćenoga dopusta, službenoga putovanja i sl.
- evidenciju stručnoga usavršavanja zaposlenika.

Upravljanje dokumentima trenutačno se na prethodno opisani način primjenjuje u određenim službama Centra. Zbog potrebe visoke razine tajnosti podataka kontinuirano se razvijaju poslovni procesi kako bi se sustav upravljanja dokumentima primijenio na sve razine Centra.

Pismohrana

Zbog boljega praćenja ulazne i izlazne pošte krajem 2018. godine pokrenuta je nadogradnja programa za vođenje uredskoga poslovanja – urudžbeni zapisnik, knjiga izlazne pošte (datum otpreme, primatelj, pošiljatelj, naziv dokumenta, način otpreme) i knjiga ulazne pošte (datum primitka, naziv predmeta, pošiljatelj, organizacijska jedinica).

Arhiviranje građe

Centar pri arhiviranju građe postupa prema Pravilniku o zaštiti arhivskoga i registraturnoga gradiva i drži se rokova čuvanja koje je odobrio Hrvatski državni arhiv. U 2018. godini Centar je uz suglasnost Hrvatskoga državnog arhiva izlučio ispitne materijale državne mature iz školske godine 2015./2016.

11.3. Knjižnica Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i nova mrežna stranica

U 2018. godini uređena je knjižnica Centra. Knjižnični fond se trenutačno sastoji od 3053 sveska od kojih je 196 naslova uključeno u fond u 2018. godini. Centar je od 2006. godine do danas izdao 96 naslova o različitim temama iz svojega područja djelovanja. Na mrežnoj stranici <http://library.foi.hr/m3/k.aspx?B=1561> može se vidjeti knjižnični fond Centra.

Pokrenuta je nova mrežna stranica <https://pisa.ncvvo.hr>. Na stranici su informacije o PISA istraživanjima provedenim u Republici Hrvatskoj, rezultatima, često postavljenim pitanjima te ostalim interaktivnim sadržajima. Na stranici su također dostupne i nove knjižice s primjerima zadataka te nacionalni izvještaji iz provedenih ciklusa istraživanja.

Zaključak

Centar je nadležan za kontinuiranu provedbu projekata vezanih uz različite aspekte vanjskoga vrednovanja kao što su vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova, vrednovanje obrazovnih ishoda kroz ispite državne mature i nacionalne ispite, vrednovanje novih kurikula i programa te međunarodna istraživanja u obrazovanju. U 2018. godini glavna je programska zadaća Centra bila priprema i provedba ljetnoga i jesenskoga roka državne mature u školskoj godini 2017./2018. te priprema državne mature za školsku godinu 2018./2019. Sve aktivnosti vezane uz pripremu i provedbu ljetnoga i jesenskoga roka državne mature u školskoj godini 2017./2018. ostvarene su u potpunosti. Centar je u 2018. godini nastavio i s pripremom državne mature za školsku godinu 2018./2019. (uređeni su i objavljeni ispitni katalozi, izrađeni su ispitni materijali).

Od ostalih ispita vanjskoga vrednovanja proveden je ispit iz obvezatnih strukovnih modula za zanimanje „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege” u petim razredima srednjih medicinskih škola Republike Hrvatske. Uspješno je proveden pilot-projekt E-ispitivanje Informatike i Fizike za sedmi razred osnovne škole čiji je cilj bio pilotirati *online* način ispitivanja putem računala te procijeniti znanja i postignuća učenika sedmih razreda. Provedena su dva probna nacionalna ispita, nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika u trećim razredima srednjih škola i nacionalni ispit iz Geografije u osmim razredima osnovnih škola. U 2018. godini provedeno je glavno istraživanje ciklusa PISA 2018. te je ujedno posebna pozornost posvećena diseminaciji rezultata iz prethodnih ciklusa istraživanja, educiranju učitelja, nastavnika i stručnih suradnika te informiranju javnosti. Tijekom 2018. godine velika pozornost posvećena je informiranju javnosti i motiviranju ispitanika za sudjelovanje u glavnome istraživanju ciklusa TALIS 2018. Za potrebe provedbe probnoga eTIMSS 2019. istraživanja Centar je školama koje nisu imale na raspolaganju dostatnu opremu za provedbu e-ispitivanja osigurao računala (laptope) i/ili tablete te je istraživanje također uspješno provedeno. Zadaća je Centra kao partnera u eksperimentalnome programu „Škola za život” provedba ispitivanja razina usvojenosti kompetencije rješavanja problema. U 2018. godini napravljen je nacrt ispita na temelju kojega će biti izrađeni ispitni materijali, a u 2019. godini ispit će se provesti. Centar je u 2018. godini započeo s projektom *Izrada i primjena instrumenata za utvrđivanje darovitosti u području Matematike*.

Poslove Centra ne bi bilo moguće ostvariti bez profesionalnoga pristupa djelatnika Centra, podrške članova Upravnoga vijeća i vanjskih suradnika koji godinama uspješno surađuju s djelatnicima Centra.

Unaprijeđena je suradnja s nacionalnim agencijama, odgojno-obrazovnim ustanovama i međunarodnim srodnim institucijama. Rezultatima svih vrsta vanjskoga vrednovanja te promidžbom i edukacijama vezanim uz projekte u nadležnosti Centra nastoji se potaknuti dionike odgojno-obrazovnoga sustava na unapređenje

kvalitete obrazovanja u Republici Hrvatskoj te pridonijeti da svaki nastavnik te rezultate uzima u obzir za unapređenje procesa učenja i poučavanja te cjelokupnoga rada odgojno-obrazovnih ustanova.

U 2019. godini Centar će posebnu pozornost posvetiti razvoju nacionalnih ispita i procedura za sustavnu provedbu nacionalnih ispita s posebnim naglaskom na primjenu digitalne tehnologije i razvoj računalnoga aplikacijskog sustava za razvoj ispita i provedbu ispitivanja.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11
Centar Bundek, 10 020 Zagreb
Republika Hrvatska